

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Regiunea
Hunedoara-Deva

ÎN ACEST NUMĂR:

Veac nou

ORGAN AL CONSILIULUI GENERAL A. R. L. U. S.

MINTEA ȘI TRUPUL

Atelierul de „autoreparații”
al organismului.

de Dr. Leonid Petrescu

Vom avea o mașină de citit
gîndurile?

de Ion Ciofu

(pag. 6-7)

Din carnetul de drum
al scriitorului

Două
întîlniri
cu Simonov

de Al. Andrițoiu

(pag. 3)

Documente zguduitoare

Blocada
Leningradului

(pag. 5)

În preajma
Olimpiadei
albe

de V. Menșikov

(pag. 12)

Gura e mare, dar inima e mică

(Foto A. Makarov)

Începînd cu numărul viitor vom publica reportajul:
„Procesul” lui Lee Oswald

ASASIN SAU NU?

Citiți amănunte în pag. 4-a

ANUL XX

3

(1983)

17 ianuarie 1964

12 pagini, 1 leu

memento

lumina ochilor

„Am văzut lumina zilei în satul Chakra, pe țărmul mării Mediterane. M-am născut a doua oară la Odesa, pe țărmul Mării Negre. Odesa a devenit a doua mea patrie. Acolo mi-am recăpătat vederea. Ochiul meu s-a deschis spre o lume minunată...” scrie libanezul Ali Amin într-o scrisoare adresată Institutului experimental de cercetări oftalmologice din Ucraina, care poartă numele academicianului Filatov.

Ali Amin este învățător. El își iubea pasioul profesia, îi iubea pe copii, cărora se străduia să le transmită toate cunoștințele sale. Dar în plină floare a vârstei, asupra lui se abătută o nenorocire: începu să-și piardă vederea.

„Epuizarea corneii” — a fost diagnosticul pus de medici. O intervenție chirurgicală era absolut necesară.

Ali a plecat în Franța, însă acolo n-a putut obține rezultatele dorite. Vederea îi slăbea din ce în ce mai mult. Ajunseseră să nu mai distingă obiectele înconjurătoare, pentru el soarele își pierduse strălucirea de aur.

Cuprins de disperare, Ali s-a adresat cu o scrisoare specialiștilor sovietici. Aceștia i-au răspuns imediat. Internat la Institutul oftalmologic din Odesa, Ali a fost timp de câteva luni obiectul unei griji infinite. Doctorița Nadejda Pucikovskaia, directoarea Institutului „Filatov”, a efectuat o operație foarte dificilă, făcând o greșă a corneii.

Vindecat și nespun de fericit, Ali Amin a părăsit primitorul țărm al Mării Negre — pe care l-a numit a doua lui patrie — întorcându-se la Mediterana natală. De acolo vin mereu scrisori de căldă recunoștință pe adresa clinicii din Odesa.

i. s.

pe locul întii — șoferii

Primele zile din 1964 ne-au adus o statistică cit se poate de interesantă despre Moscova și locuitorii ei, îmbrățișând cele mai diverse aspecte din viața marii capitale și a celor care sălășluiesc înăuntrul zidurilor ei.

Aflăm astfel că Moscova este al patrulea oraș din lume ca mărime, cu 6 350 000 de locuitori. Ce fac aceștia? Locuitorii Moscovei se îndeletnecesc cu 4 000 de profesii diferite.

Pe primul plan se află — surprinzător — cei 81 300 de șoferi profesioniști; în al doilea rând se situează cei 47 000 de strungari și tot așa, în ordine descrescătoare: 70 000 de vânzătorii; 20 000 de bucătari; 5 300 de sudori; 6 500 de factorii poștali; 5 820 de montori; 3 120 de moscoviți care lucrează pe mașini rutiere; 900 de conducători de metrou.

În fiecare zi un număr de 350 de familii se mută în apartamente noi.

Moscova este și un oraș al științei. La fiecare mie de moscoviți 82 au absolvit învățământul superior, 64 învățământul mediu specializat și 26 mai urmează încă cursuri de învățământ superior.

Orașul numără 3 800 de doctori în științe și 25 000 de candidați în științe.

În fiecare zi școlile elementare din Moscova adăpostesc 800 000 de elevi care ascultă cursuri predate de 35 000 de institutori. 13 500 de copii din Moscova frecventează școli de muzică.

Și acum să vedem cum se distrează locuitorii Moscovei. Ei au la dispoziție 109 cinematografe, 25 de teatre, 53 de muzee, 380 de cluburi, case și palate de cultură, 4 000 de

biblioteci, 14 parcuri, 145 de stadioane, săli de sport și bazine de înot.

În fiecare zi cinematografele sînt frecventate de 300 000 de moscoviți iar teatrele de alți 111 000.

Dar sportul?

Ei bine, 42 000 de locuitori ai Moscovei joacă cu regularitate fotbal, 183 sînt maeștri ai balonului rotund. De altfel, în Moscova există 6 734 de maeștri ai sportului.

Un număr de 261 de moscoviți dețin titlul de „campion al Uniunii Sovietice” iar 28 pe acela de „campion mondial”.

Și încă ceva. Statistica ne mai arată că moscoviții sînt niște oameni curioși de felul lor.

Birourile de informații răspund zilnic la 45 000 de întrebări iar telefonistele de la 09 la 90 000 de întrebări.

În fiecare zi 1 300 000 de moscoviți cum-pără ziare la chioșcuri.

Și, în sfîrșit, ultima cifră: în fiecare zi vin pe lume 250 de noi moscoviți.

v. r.

scafandru în ... petrol

Cînd a ancorat în port, după o cursă lungă în Marea Mediterană, petrolierul „Mir” avea o defecțiune la unul din giganticele lui rezervoare. Se rupseseră tija metalică cu ajutorul căreia se pot deschide de pe punte vanele prin care se evacuează petrolul.

Imediat au venit la fața locului cinci scafandri care s-au îndreptat spre deschizătura de pe puntea uriașului tanc petrolier. Căpitanul, însă, le-a declarat că petrolul nu putea fi evacuat prin acel orificiu deoarece nu existau aparatele necesare și apoi operația ar fi durat foarte mult. Singura soluție era ca cineva să coboare în pintecele tancului.

Pînă atunci scafandrii se scufundaseră de zeci de ori sub apă, dar niciodată într-un petrolier. Iar „Mir” era încărcat cu sute de tone de petrol. Această operație complicată s-a oferit s-o conducă Nikolai Kulaciko, specialist șef al unei brigăzi din serviciul de remediere a avariilor. Pentru coborîrea în petrolier a fost desemnat scafandru Leonid Boiko.

Înainte de scufundare au fost luate o serie de măsuri de precauție în plus. La indicația lui Kulaciko, costumul de scafandru al lui Boiko a fost săpunit, timp de o oră, insistîndu-se mai ales la cusături. Nimeni nu știa cit o să reziste noua „armură” a scafandruului, căci pe Marea Neagră nu se mai executaseră pînă atunci asemenea operații. Se presupunea, însă, că costumul de cauciuc acoperit cu un strat gros de săpun l-ar fi putut apăra mai bine pe scafandru. În timpul acela Leonid Boiko părea că învața un dans. Împreună cu cîțiva marinari din echipajul petrolierului repeta încontinuu drumul pe care-l avea de parcurs în rezervor, încercînd să memoreze fiecare mișcare, fiecare pas.

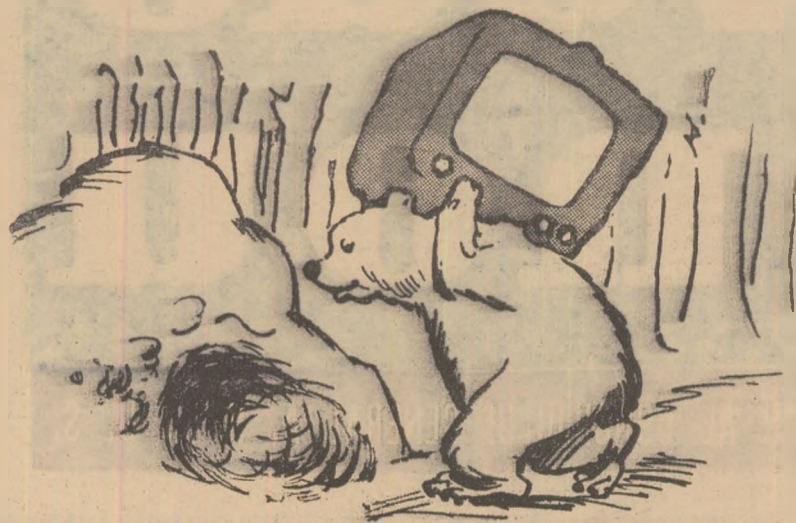
Tot timpul, însă, Nikolai Kulaciko era obsedat de gîndul celei mai mari primejdii care-l amenința pe tovarășul lui: era inevitabil ca gazele asfixiante lansate de petrol să pătrundă prin orificiul pentru intrarea aerului din cască. Aici nu se putea lua nici o măsură de precauție în plus. Totul depindea de rezistența lui Boiko.

În cele din urmă, pipăind cu precauție treptele metalice, Boiko începu să coboare și curînd dispăru prin deschizătura din puntea navei.

— Întoarce-te la stînga, îți amintești că în fața ta e un loc de trecere? — strigă Kulaciko în microfon, executînd fără să vrea și el aceeași mișcare. Acum era ghidul lui Boiko. Acesta făcu cîteva mișcări cu mina prin lichidul negru și lipicios și găsi în cele din urmă o cheie mare, coborîtă din timp de pe punte. Urmă apoi o muncă extrem de grea. Ca să poată deschide vanele de evacuare a petrolului trebuia să învîrtească de 22 de ori cheia uriașă care-l aluneca mereu din mînă.

Tot timpul cit a lucrat, Leonid nu rosti

A. GRININ

Pregătiri de hibernare

o vorbă, dar tovarășii lui strînși în jurul telefonului îi puteau auzi respirația greoaie. Apoi, dibuind cu dificultate drumul, făcu cale întoarsă și ieși la suprafață, unde putea să respire din nou aer proaspăt și-l așteptau prietenii. Niște jeturi puternice de apă caldă îi spălară imediat costumul pe care-l dezbrăcă rapid spre a se putea distinde în voie. Din clipa cînd mica ambarcațiune a scafandrilor se apropiase de petrolier nu trecuseră decît două ore.

g. b.

din nou despre delfini

S-a scris mult și multe despre jucăușul neam al delfinilor. Se afirmă, între altele, nu numai de către cei care vin în contact strîns cu aceste interesante mamifere — marinarii de pe pescadocuri — ci și de către oamenii de știință că, în afara unui puternic spirit de comunitate, delfinii ar fi caracterizați de unele însușiri de-a dreptul uimitoare.

Astfel, delfinii ar dispune de facultatea de a prevedea apropierea furtunilor, de un auz deosebit de ascuțit, de reacții extrem de rapide la schimbările de mediu, de un atașament emoționant față de semenii lor, ba chiar de... inteligență. Toate acestea, bineînțeles, datorită proceselor reflexe care, în timpul vieții, se îmbogățesc cu reflexe condiționate.

Se știe că natura este „mama tuturor descoperirilor”, așa că, în cursul ultimilor ani, delfinii au suscitât tot mai mult interesul a numeroși savanți sovietici și din alte țări. Așa, de pildă, constructorii de nave au început să studieze cu atenție însușirile în ce privește viteza la înaintare în medii lichide, care la delfini este de-a dreptul prodigioasă. Aceasta, în scopul realizării unor construcții navale rapide care să satisfacă necesitățile mereu crescînde ale comerțului maritim internațional.

Intr-adevăr, pielea jucăușelor mamifere se bucură de unele proprietăți deosebite de ale altor viețuitoare ale mării, frecarea apei pe pielea în cursul înaintării fiind practic aproape nulă. De aici și vitezele de cincizeci de kilometri pe oră și chiar mai mult pe care le desfășoară delfinii și care uimesc pînă și pe marinarii de pe rapidele nave militare.

Inginerii care lucrează la perfecționarea sistemelor de transmisie și detecție submarină au început și ei să apeleze la „sfaturile” delfinilor. Ei au stabilit că sunetele emise de delfini îi ajută să „vadă” prada nu numai în apele adînci, unde lumina e foarte difuză, dar și în apele tulburate de nămol. Sistemul acesta de reperaj submarin, afirmă inginerii sovietici, e atât de perfect, încît funcționează mai bine chiar decît receptoarele ultra-son cele mai perfecționate.

Așadar, fată-l pe delfinul într-o nouă postură: aceea de „consultanț științific”!

a. b.

ce s-ar întîmpla

dacă la un moment dat ar trebui înlocuită pielea artificială cu naturală? Pentru aceasta ar fi nevoie să se sacrifice în plus, anual, în U.R.S.S. circa 20 milioane de vite cornute mari și mici. Numai pentru nevoile industriei încălzimintel care în anul 1980 va produce în această țară aproximativ un miliard de perechi de pantofi, ghete, cizme etc. s-ar cere cam o jumătate de miliard de piei de vacă—materia primă cea mai solicitată în această ramură.

Ce cale trebuie urmată? Răspunsul nu poate fi decît unul: folosirea cit mai largă a materiei prime artificiale.

Dar să vedem cîteva din avantajele ei. Numai folosindu-se, ajături de pielea naturală produse sintetic, populația U.R.S.S. va avea asigurate în 1980 cîte patru perechi de încălziminte pe cap de locuitor. (În Rusia prerevoluționară revenea cam o pereche la trei locuitori). Un alt avantaj important este acela că materialele sintetice produse în acest scop de către industria chimică sovietică au proprietăți care le fac de preferat celei naturale: apără mai bine piciorul contra umezelii, gerului, căldurii; sînt mai moi și de aceea oboresc mai puțin piciorul; sînt de două-trei ori mai durabile etc. În sfîrșit, cel mai mare avantaj este acela că nu cer „sacrificări”.

ș. r.

concurența venerei din milo

Un grup de arheologi sovietici a descoperit în peninsula Taman o statuie a Venerei care, după părerea unuia din cei mai cunoscuți istorici de artă din U.R.S.S., poate fi comparată prin frumusețea și factura ei artistică cu celebra Venus din Milo.

La drept vorbind, descoperirea a fost făcută mai demult dar a devenit de notorietate publică abia după apariția ultimului număr din 1963 al săptămînalului „Nedelea”.

Istoricul de artă B. A. Ribakov, membru al Academiei de Artă a U.R.S.S., afirmă că găsirea statuii amintite a însemnat pentru arheologie — și în genere pentru artă — cea mai mare descoperire a anului. El arată că prin rafineta eleganță cu care pune în lumină frumusețea trupului omenesc, în conformitate cu canoanele clasice ale liniilor și proporțiilor, statuia din Taman nu e de fel mai prejos decît Venus din Milo.

Detaliu interesant, după opiniile arheologilor sovietici, statuia datează din aceeași epocă cu Venus din Milo, adică secolul V. î.e.n. Împreună cu ea, au mai fost dezgropate cîteva sarcofage, monete și statuete dintr-o perioadă cuprînsă între secolul III și secolul II î.e.n. Ele s-ar datora populațiilor sîndice care trăiau atunci pe acele meleaguri și erau influențate de civilizația elenistică.

m. v.

Două întâlniri cu Simonov

Totul începuse frumos și neașteptat. Inima mă sfătulește să spun că a fost o surpriză pe care ne-o oferea Moscova la ceasuri de seară, cu un ger plăcut, clasic, când fiecare ungher pare o carte poștală ilustrată. Luăm cina la „Casa centrală a literaților”, din când în când ne aplecam obraji, cu ritualul oriental, spre aburul ceștilor de ceai și iată că buna noastră prietenă Liudmila Hitrova ne atrase atenția asupra noului venit. La început nu îl recunoșturăm. În penumbra ușii de la intrare, dincolo de figura distinsă și de mișcările calde, pe linii rotunde, nu puteam observa prea mult, așa că a fost necesară completarea:

— E Konstantin Simonov.

Sociabil, marele scriitor a răspuns invitației de a sta cu noi la masă. Când și-a aprins pipa deslușirăm repede asemănarea cu omul din portretele cunoscute nouă și toți patru scriitorii români care eram la masă îl privirăm ca pe un om apropiat.

Simonov e binecunoscut în România. Încă în primul an de după eliberare, în Revista Fundațiilor, citisem, ca elev, un articol despre „Simonov poetul, prozatorul și dramaturgul”. A urmat apoi „Un flăcău din orașul nostru” și, pe rând, volumul de „Poezii”, piesele „Așa va fi” și „Chestiunea rusă”, nuvela „Zile și nopți”, romanul „Vii și morți” și, proaspăt de tot, volumașul din colecția „Cele mai frumoase poezii”. Așadar material artistic bogat și variat și, în aceeași măsură, cald primit de publicul nostru cititor. Zilele trecute, tânărul actor Silviu Stănculescu mi-a recitat în rusă și română, antologica poezie „Așteaptă-mă”.

Nu știu cum mi-a venit să-l compar pe Simonov cu Cocteau. Ca Jean Cocteau, Simonov e plurivalent. Și tot ca Jean Cocteau, se reînnoiește necontenit, mercu modern prin aria de idei și prin innobilarea stilului. Ca Jean Cocteau, Simonov este un poet în tot ceea ce scrie! În teatru, în proză, în critica literară. Nervos și nobil în idei, colorat în frază, mereu al anului în curs și al anilor viitori, Spirit mobil, el se ramifică necontenit și teoretizează. De aici și emoția sinceră de a sta cu Simonov inimă lângă inimă, mai cu seamă că tradusesem și eu, poate cu prea multă îndrăzneală, cam 1.000 de versuri din poezia sa. Pe atunci, ca scriitor la porțile literaturii, fără să-mi reneg munca de altă dată, mă văd silit să spun că asupra ei aș vrea să revin.

Există un cod nelegiferat al discuțiilor cu noile cunoștințe și codul acesta începe, din principiu, cu stînjeneala. Simonov însă va ști negreșit să treacă cu dexteritate peste acest penibil capitol de început. Spiritual, el așterne între suflute, curentul cald al primelor glume. Și știe, cu prisosință, cozeria. Cine a zis că marii scriitori sînt, îndeobște, taciturni și posaci, face lege generală din răzlete excepții.

Prima bucurie ne-a fost aceea a acceptării unei vizite în România și încă pe curind, acceptare pe care Simonov a făcut-o fără insistențe protocolare. De fapt a mai fost pe la noi în anul... 1944, la Craiova. Din orașul de centru al Olteniei s-a aventurat și s-a trezit în... Italia, cu autoritatea pe care și-o iau, din fantezie artiștii. Dar acesta e un secret și de aceea cititorii acestor rînduri sînt rugați să uite pasajul. Numai că tot atunci, s-a întîmplat și-o dramă. În țara noastră se afla și poetul Iosif Utkin din versurile căruia mi-am luat îngăduința să traduc și eu o carte. Utkin, despre care Lunacearski scria că este vocea lirică a Com-

solului, urma să se întoarcă în patrie, cu un avion militar de ocazie. L-a rugat și pe Simonov să profite de acel prilej, dar, din motive de disciplină artistică, Simonov a întîrziat sau a refuzat. Avionul s-a prăbușit și Utkin a murit. S-ar fi putut ca, arbitrar, să moară doi poeți de prima mînă.

— Am fost martor și al morții lui Evgheni Petrov (știm cu toții: care, împreună cu Iliia Ilf, a scris „Douăsprezece scaune”, „Vițelul de aur” etc.) Înainte de moarte i-am împrumutat mantaua.

Simonov n-a fost un simplu vizitator al fronturilor (în Orient, în lupta contra japonezilor și, în Occident, în lupta contra nazismului) ci un participant direct al lor. Asta se vede din operă. Istoriisrile sale despre război, de-o limpede tragedie optimistă, sînt la persoana întîia și cu un ton jos, de evocare zbuciumată.

Ca portret, Simonov trebuie pictat începînd cu pipa.

Pipa lui nu este aliotmană, cu prelungire, sau balcanică, cu dichisuri, ci simplă și sobră, — deci: englezească. Aprinderea și curățirea acestei pipe se fac însă cu tabieturi rusești, cu pondere și visare slavă, încet și perfect. Pipa stă sub o mustață căruntă, de format trapezoidal, ca în portretele din tinerețe, și sub o frizură aproape gen Iulius Caesar, căruntă și ea, și cu duh de elită militară. Spiritualizîndu-l, portretul este perfect slav, specific rus: bonom, sociabil, pus pe glume, acceptînd chiar unele teribilisme ale subsemnatului (făcute însă cu respect).

Aceste trăsături care ni l-au făcut pe Simonov familiar, au fost sesizate încă din prima seară a întîlnirilor noastre. Asta dat fiind că cea de-a doua seară petrecută cu marele scriitor ni s-a înfățișat cu... un banchet. Și iată cum: Simonov ne-a făcut cinstea de a ne oferi o masă copioasă la un restaurant gruzin, cu bucătărie și serviciu gruzin, cu duh de Caucaz. Pîinea gruzină, bine dospită și apoi coaptă la țest, era ca în Bărăgan, în

cimpia de lingă Dunăre. Aperitivul cu fasole aducea cu iahnia noastră iar vinul negru virtos avea suflul de Cabernet-Sauvignon de Simburești, Miniș sau Valea Călugărească. După datina gruzină, s-au repartizat sticlele de votcă și de vin, pe cap de consumator, în așa fel ca nimeni să nu tragă chiulul. O sticlă deja ajunsă goală, trebuia culcată pe masă, ca un cadavru de siliciu topit. La un moment dat masa era acoperită de sticle culcate pe-o rînă. Îmi mărturisesc sincer și deschis deliciul față de bunele băuturi. Aștept momentul în care lui Simonov i se va face, în patria mea, o primire similară.

Ca într-un proces-verbal ar urma discuția avută la Uniunea Scriitorilor Sovietici cu tovarăși din munca de conducere. Dar, despre aceasta, într-un articol următor. Rămîne bucuria de a-l fi primit pe Simonov la noi, la hotel, în odaia noastră de vise și entuziasm și de-a discuta despre ceea ce se va petrece în volumul doi al romanului domniei sale. Cum acest capitol frizează curiozitatea cititorilor romîni, punem semnul de închidere a parantezei. ...Și au trecut zile și nopți. Iată-mă-s în fața hîrtiilor, jucîndu-mă cu cuvintele și încercînd să reincheg ceea ce am discutat cu Simonov. Va ieși — sau, mai bine zis, — a ieșit ceva mult prea palid, mult prea schematic, spre buna dispoziție a criticilor noștri literari. Dar ceea ce nu este palid și nici schematic, este bucuria și cinstea de-a sta alături, tovarășește, cu un om în care totul e poezie, de la ceea ce face și ceea ce vorbește pînă la ceea ce scrie.

Al. Andrițoiu

La biblioteca Uzinei de rulmenți din Moscova există un stand — foarte frecventat — consacrat țării noastre. Muncitoarea Galina Martinovskaia, din fotografie, se numără printre cei care se pun mereu la curent cu noutățile despre România

În vizită la prima familie „cosmică”

Pe cerul înghețat, limpede, lăsînd în urmă o linie dreaptă, albă, ca aceea a cretei pe tablă, un avion se ridică vertiginos spre înălțimi...

Mi-am spus: poate c-o fi cosmonautul numărul... înveșmîntat în scafandru lui de culoarea flăcării și care, cine știe, tocmai planează, împonderabil, în cabina ermetică a reactorului?

...Panglica asfaltată a șoselei șerpuiește de-a lungul cîmpurilor întretăiate de pădure. Un ultim viraj și iată-ne în Orașul cosmonauților, așezarea care-i adăpostește pe cei șase cosmonauți acum celebri, ca și pe ceilalți care se pregătesc să-și cîștige celebritatea cucerind genunile cerului.

Regimul la care sînt supuși cosmonauții e sever, așa că le e greu să-și rezerve timp — fie el și puțin — în afara programului. Eu unul, însă, se pare că am avut noroc.

— Poți să vii — m-a asigurat la telefon Andrian Nikolaev, — cred că o să-ți acord o jumătate de oră...

...Ajuns la ușa soților Nikolaev, te simți puțin intimidat. Aici a fost locuința unui celibatar, acum este a unei familii. Toate în casă amintesc de Cosmos: machete ale navelor cosmice, globuri înconjurate de orbite, lucrări de astronomică și astronomie.

Pluton? De ce nu?

Prin fereastra locuinței lui Nikolaev se întrezărește o pădure de pini și, ceva mai departe, clădirile în care piloții cosmonauți își petrec orele încordate de antrenament. Căci viitoarele călătorii cosmice vor fi din ce în ce mai lungi, mai complicate. De aici și necesitatea unei pregătiri tot mai complete, a unor cunoștințe din ce în ce mai vaste.

Iată și motivul pentru care Andrian pare

atît de concentrat. Stă aplecat deasupra unei cărți, în timp ce Valia triază corespondența. Sînt scrisori din toate colțurile lumii.

Cosmonautul nr. 3 își pregătește examenele de astronomie. Într-un caiet voluminos notează: „Orbitele marilor planete au o ușoară excentricitate. Pluton dispune de cea mai mare: 0,247, Mercur — 0,205, Pămîntul — 0,017...”

— Nu cumva te pregătești pentru un zbor spre Pluton, Andrian?

— Și de ce nu? — răspunde cosmonautul zîmbind, după care dă caietul la o parte.

Dar iată că se aude soneria și în prag apare o altă ființă spațială care de fapt locuiește dedesubtul lui Andrian, cosmonautul nr. 4, Pavel Popovici.

— Azi m-am ocupat cu fizica — mărturisește el.

Gherman Titov, Valeri Bikovski și alții, care n-au primit încă „botezul Cosmosului”, sosesc și ei. Apoi, în urma lor, Iuri Gagarin, capul detașamentului, care locuiește în altă clădire.

Finul din Brazilia

Cosmonauții evocă călătoriile în străinătate, destul de numeroase în anul care a trecut.

— Ca ziarist, probabil c-o să te intereseze — mi se adresează Andrian întinzîndu-mi o fotografie. Poza reprezintă un băiețaș cu

ochii negri, culcat în pat. — E finul meu, brazilian de origine. Asta s-a întîmplat acum un an și jumătate. În Brazilia am cunoscut familia șoferului Adalberto Santos. Noii mei prieteni m-au considerat nașul copilului lor, așa că acum îl aveți în față pe Andrian Nikolaev-Santos.

Iată și o fotografie prinsă în cristallul unei biblioteci. Din ea suride o femeie tînără, în costum de scafandru. Pe cască se distinge inscripția „U.R.S.S.”, iar ceva mai jos, o dedicație: „Lui Andrei, cu cele mai bune urări. 16 iunie 1963. In Cosmos. V. Tereșkova” Fotografia aceasta a călătorit în Cosmos!

Musafirii evocă deseori primul zbor în Cosmos, al lui Gagarin, ca și pe cel al lui Pavel Popovici.

— Păstrez și acum cu sîntenie, ca pe o relictă, o brasărdă roșie. Mă aflu, în dimineața aceea memorabilă de aprilie, pe cosmodromul de la Baikonur. Niciînd nu m-am simțit așa de emoționat ca atunci — îi spune Pavel lui Gagarin. Mai ales după comanda „Pornire!” și celebrul tău „Așadar să începem...”

...Atenția se îndreaptă acum spre un glob terestru. Cosmonauții discută despre orbitele posibile în viitoarele zboruri. Cinci dintre fiii Terrei și o fiică a ei au și pătruns în deșertul negru al spațiului cosmic, alții abia așteaptă...

— N-a mai rămas mult pînă în clipa cînd vom putea contempla planetele Venus sau

Marte cum privim acum Pămîntul — remarcă Iuri Gagarin.

Și are perfectă dreptate, căci nimeni nu se îndoieste că clipa aceasta nu mai e departe.

1963 — Un an memorabil!

Timpul rezervat vizitei e pe terminate. Le mulțumesc cosmonauților pentru interesantele momente petrecute împreună, le urez multă fericire pentru noul an, mai ales familiei Nikolaev, și-i întreb ce să transmit cititorilor.

— Tuturor succese, sănătate și bucurie — îmi răspunde Nikolaev. 1963 a fost un an memorabil pentru țara noastră, pentru noi, cosmonauții. 1964 va aduce, fără îndoială, alte succese, alte realizări.

Și iată-mă din nou în mașină. De data aceasta însă, nu mă mai grăbesc. Scrutez atent cerul înstelat. Curînd, oamenii vor porni din nou spre el, în tăcerea Cosmosului. Cine? O vom ști la timpul potrivit. Liniștea e întreruptă din nou de șuieratul puternic al unui reactor. Desigur, pilotul se află în stare de împonderabilitate!

Poate c-o fi cosmonautul nr. ...20, care se pregătește să ia cu asalt cine știe ce planetă aflată la ani-lumină depărtare de Galaxia noastră. Noroc bun, prietene! În 1964, numai succese!

Ivan Frolov

S.O.S. TITANIC

**Cel
mai mare
naufragiu
al tuturor
timpurilor**

(Urmare din numărul trecut)

Dar nu toți cei care au rămas pe vas se înecă din primele clipe. Scaunele și șezlongurile de pe covertă, mesele din restaurante și baruri, lăzile, dulapurile și o serie de alte obiecte de lemn continuă să plutească și de ele se agață, cu energia disperării, toți cei pe care „Titanic” nu i-a luat cu sine la fund. Atlanticul este însă neîndurător. În strînsoarea-i de gheață, puterile omenești se epuizează cu repeziune. Miinile zgîrcite de frig se dezlipesc de precarele plute și sute de trupuri se duc la fund ca niște pietre.

Nici acesta nu este totuși ultimul act al tragediei. Unii din supraviețuitorii care nu au încăput în bărci înnoată lângă ele, în speranța că vor fi luați la bordul lor. În multe cazuri, așa se întâmplă. Dar, în și mai multe, încercările lor sint respinse cu ferocitate, neoceri de teama de a nu pune în primejdie ambarcațiunea, alteorii dintr-un egoism de fiară al celor care se află într-o relativă siguranță. Relativă — pentru că din pricina frigului, a șocului psihic, a accidentelor se înregistrează morți și printre pasagerii bărcilor de salvare. Cadavrele sint aruncate în apă și, atunci cînd este posibil, în locul lor sint luați în bărci cei care înnoată în apropierea lor.

Este sigur că numărul celor morți ar fi fost cu mult mai mare dacă unuia din marinari, aflat în barca nr. 2, nu i-ar fi venit ideea (pe care a avut-o singur, fără să fi primit nici o dispoziție în acest sens) de a lua cu el trei felinare verzi. Grație lor, bărcile pline de naufragiați s-au putut ține laolaltă, în loc să se risipească pe marea cufundată în întuneric.

„Carpathia” vine în ajutor

În câteva rînduri, supraviețuitorilor de pe „Titanic” li se pare că groaznicul lor coșmar este pe sfîrșite și, de fiecare dată, dezamăgirea este cu atât mai cruntă. Mai întii, ei văd luminile vasului „Californian” care însă, așa cum știm, va rămîne nemîșcat la zece mile de locul dezastrului. Apoi au impresia că zăresc un vapor care se îndreaptă cu toată viteza spre ei, pentru a-și da pe urmă seama că nu e decît un aisberg. În sfîrșit, ivirea zorilor la orizont este un nou prilej pentru nefericiții din bărci de a-și închipui că sint luminile vaselor care le vin în ajutor.

„Carpathia” este un pachebot vechi, care a plecat la 11 aprilie din New York cu direcția Gibraltar. Viteza lui nu atinge nici jumătate din cea a „Titanicului”: 10—11 noduri pe oră. În noaptea de 14 spre 15 aprilie, radiotelegrafistul de bord, Thomas Cottam, își încheie tura la ora 12 și își prezintă raportul ofiterului de cart. Acesta îi permite să se ducă la culcare. Dar Cottam, neliniștit de veștile pe care le-a auzit toată ziua despre aisbergurile ieșite în calea vaselor, se hotărăște să mai coboare o dată în cabina lui de lucru. Imediat ce își pune casca la urechi, prinde semnalul disperat: „S.O.S.-S.O.S.-S.O.S...” Cînd află că e vorba de „Titanic” e și el la început neîncercător.

— Să-l anunț pe comandant?
— Da! Da! confirmă Phillips de pe bordul „Titanicului”.

Tînărul căpitan al „Carpathiei”, Arthur Rostron, s-a culcat. O bătaie violentă în ușă îl trezește. În prag se află secundul și radiotelegrafistul.

— Am primit un mesaj de la „Titanic”, găfîie radiotelegrafistul, alb la față ca hîrtia. S-a ciocnit de un aisberg și se scufundă.

— Ești sigur că e vorba de „Titanic”?
— Da, sir.
— Absolut sigur?
— Da, sir.

— Bine. Spune „Titanicului” că venim cu maximum de viteză posibilă.

Fără să se mai îmbrace, trăgîndu-și un halat peste pijama, comandantul Rostron se urcă în goană pe puntea de comandă, unde prima lui grijă este să dea ordin timonierului să îndrepte vasul spre locul unde se află „Titanic”. Lui Rostron nu-i pasă nici că va trebui să se abată cu 180 de grade din drumul său, nici că va avea de întîmpinat primejdioasele aisberguri. Distanța la care se află de „Titanic” este de 58 de mile. Cu viteza de 11 noduri, „Carpathiei” i-ar fi necesare cinci ore și mai bine să ajungă la locul naufragiului. Cu riscul de a face cazanele să explodeze, Rostron dă dispoziția să se sporească viteza pînă la 18 noduri pe oră — un record pe care bătrînul vas nu l-a atins și nu-l va mai atinge niciodată. Mecanicii și fochiștii, care abia au ieșit din cart, se oferă voluntari să rămînă mai departe în sala mașinilor, pentru a-și ajuta tovarășii de muncă. Din coșurile „Carpathiei” iese acum un fum gros și negru, striat de scînteii roșii strălucitoare, mărturie a efortului uriaș pe care-l depune pachebotul.

Comandantul Rostron ia în același timp măsurile necesare pentru a imbarca pe naufragiați. Bărcile de salvare sint gata să fie lansate la apă. Micile saloane ale „Carpathiei” sint transformate în dormitoare comune. Se pregătesc paturi, hamace, păături, băuturi calde, haine de schimb, medicamente.

Cu puțin înainte de ora 4 dimineața, naufragiații din barca nr. 13 zăresc silueta „Carpathiei” apărînd în spatele unui ais-

berg. Operațiile de salvare încep imediat. Mulțumită competenței, singelui rece și devotamentului de care dau dovadă comandantul Rostron, precum și toți ofiterii și marinarii săi, în cursul acestei complicate și periculoase munci nici o viață omească nu este pierdută. O contribuție de seamă aduc și unii naufragiați de pe „Titanic”, cărora primejdia mortală prin care abia au trecut nu le-a răpit din curaj. De asemenea, un rol important îl joacă și un ciine, Rigel, aparținînd secundului Murdoch de pe „Titanic”, care s-a dus la fund împreună cu comandantul său Smith. Rigel îndrumă două bărci de salvare care se rătăciseră spre „Carpathia”, iar atunci cînd una din ele e gata să fie zdrobită de elicele pachebotului, atrage atenția comandantului Rostron prin lătrăturile sale disperate.

Pe bordul „Carpathiei” au loc scene zguduitoare. Supraviețuitorii își caută familiile și cum, de cele mai multe ori, nu le găsesc, plîsetele și strigătele lor de deznădejde sfîșie inimile celor care le aud. Călătoria spre New York se desfășoară într-o atmosferă îndoliată. Singurul cu desăvîr-

care îndrăznește să creadă, pe baza radiogramelor transmise de „Titanic”, că acesta ar fi susceptibil de un naufragiu și ziarul apare cu un titlu imens pe prima pagină: NOUL PACHEBOT „TITANIC” S-A LOVIT DE UN AISBERG ASTĂ NOAPTE ȘI ESTE PE CALE DE A SE SCUFUNDA. Dar chiar în același număr, la pagina 11-a, se poate citi amănunțit: „Cel mai mare vas de pasageri din lume, „Titanic”, va părăsi New Yorkul la 20 aprilie, ora 12 a.m.”.

Setea de senzație a presei americane este atât de mare, încît, atunci cînd află de naufragiu, toate ziarele încearcă să intre în contact cu radiotelegrafistul Cottam, de pe bordul „Carpathiei”. Rezultatul e că eterul se încarcă de mesaje pline de întrebări și de răspunsuri, care se încalcă și se amestecă, provocînd cele mai mari confuzii. Astfel, din combinația unei întrebări („Au fost salvați toți pasagerii de pe „Titanic”?) și a unei telegrame transmise de pe vasul „Asian” („Remorchez spre Halifax un petrolier avariat”) a ieșit mesajul, plin de false speranțe, pe care l-a publicat întreaga presă din Statele Unite: „Toți pasagerii de pe „Titanic” au fost salvați și pachebotul este remorcat spre Halifax”.

În tentativa — absurdă acum — de a-și apăra prestigiul, Compania Internațională de Marină Comercială răspunde tuturor celor care o întreabă că „Titanic” a suferit... o avarie fără importanță, că nu s-a înregistrat nici o victimă, că vasul nu are nevoie nici măcar să fie remorcat și că este așteptat la New York și nu la Halifax, pentru reparații. Proprietarilor Companiei nu le pasă că acest optimism mincinos va face cu atât mai grea, pentru familiile celor dispăruți, vestea naufragiului.

Și abia luni după-amiază, la ora 6 și 20, vicepreședintele Companiei, P. A. Franklin, convoacă pe reporteri și le comunică adevărul: „Titanic” s-a scufundat, numărul celor salvați este ridică la aproximativ 600, numărul victimelor trece de 1500.

În seara zilei de joi 18 aprilie 1912, 30 000 de oameni se adună la dana nr. 54 din portul New York-ului. Acolo urmează să acosteze „Carpathia”. Cordoane de poliție încearcă să păstreze ordinea printre cei care așteaptă, tremurînd de spaimă sau de nădejde, fie să-și vadă pe cei dragi, fie să afle de pieirea lor. La ora 8, cei de pe chei văd apropiindu-se vasul care duce, la remorca sa, câteva bărci de salvare — tot ce a mai rămas din mîndrul „Titanic”. Tăcerea este desăvîrșită, nimeni nu îndrăznește să scoată o vorbă. Și iată că pe puntea „Carpathiei” își face apariția primul supraviețuitor al „Titanicului”: e o femeie palidă, cu fața trasă, îmbrăcată într-un impermeabil marinăresc. Un vaier prelung se aude din rîndurile mulțimii de pe mal, apoi se lasă din nou tăcerea. Clătinîndu-se, femeia traversează pontonul de debarcare și cade în brațele unui bărbat care o așteaptă pe chei. Geamătul mulțimii se face din nou auzit.

Unul cîte unul, debarcă toți cei care au fost salvați. Soții, soțiile, părinții, copiii îi întîmpină și îi îmbrățișează în tăcere. Orice manifestare de bucurie ar fi acum deplăsată. Singurele voci care se aud sint ale celor ce-și caută zadarnic rudcele printre supraviețuitorii. Cu un ultim rest de speranță, ei se agață de brațele pasagerilor mai norocoși ai „Titanicului” întrebîndu-i dacă nu știu ceva despre ai lor. Pe măsură ce amploarea dezastrului devine cunoscută, durerea acestor oameni capătă și ea proporții înspăimîntătoare. Cuvintele lipsesc pentru a descrie scenele care se petrec în acele clipe.

După L. SKRIAGHIN

(Continuare în pag. 11-a)

șire indiferent este John Bruce Ismay, care, de cum a fost suit pe vas, a cerut o cabină separată și trei sticle de whisky.

„O avarie fără importanță”

În dimineața zilei de luni, 15 aprilie, un singur ziar anunță la New York dezastrul. Reporterul Carr Van Anda, de la „New York Times”, este unicul gazetar american

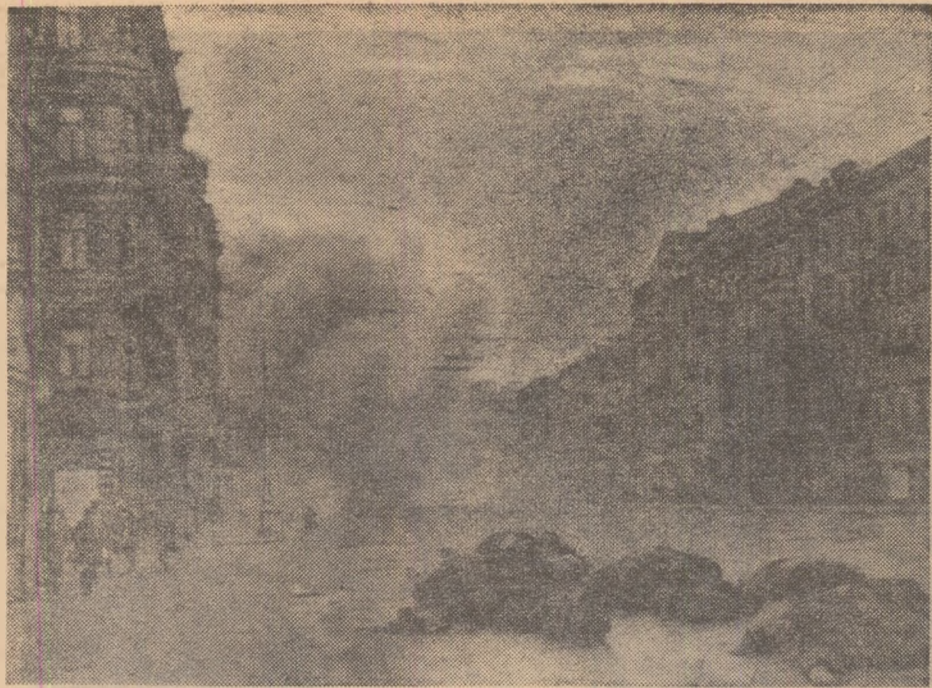
„Procesul” lui Lee Oswald

Asasin sau nu?

Mark Lane, unul din cei mai cunoscuți penaliști americani, membru al adunării legislative a statului New York, a scris pentru presupusul asasin al președintelui Kennedy, Lee Oswald, o ipotetică pledoarie care pune într-o nouă lumină multe din împrejurările tragediei de la Dallas.

Începînd cu numărul viitor vom publica un amply re portaj despre investigațiile și concluziile la care a ajuns Mark Lane.

Tir al artileriei hitleriste pe Prospektul Nevski

Muncitorii de la „Kirov“ pornesc spre front...

Documente zguduitoare

BLOCADA LENINGRADULUI

Miine se împlinesc 20 de ani de cînd a început lupta pentru străpungerea blocadei Leningradului. Blocada durase aproape trei ani. Publicăm mai jos un grupaj de documente care oglindesc această cumplită perioadă din viața orașului-erou.

„Leningradskaja Pravda“, 2 septembrie 1941:

„Inamicul este la porțile Leningradului! O mare primejdie atîrnă asupra orașului, Leningradul a devenit front. Toți cei în stare să țină o armă în mînă sînt chemați la luptă împotriva dușmanului. Transformați fiecare stradă, fiecare piață, fiecare bulevard într-o redută. Pe locuitorii Leningradului îi așteaptă încercări grele“.

4 septembrie — primul bombardament de artilerie.
8 septembrie — primele atacuri aeriene ale aviației inamice.
9 septembrie — inelul blocadei se închide.

„Din directiva secretă a comandamentului forțelor aeriene hitleriste“, 29 septembrie 1941:

„...§ 2. Führerul a hotărît să radă orașul Petersburg de pe fața pămîntului...“

Cererea strungarului Ivanov:

„Nu pot sta liniștit lângă strung cînd știu că la porțile Leningradului se duc lupte singeroase. Patria e în primejdie. Soția mea cunoaște bine strungăria. Luați-o în locul meu iar pe mine trimiteți-mă pe front“.

Inscripție pe un gard la încrucișarea Prospektului Nevski cu strada Marat:

„Incețiți mersul! Pericol de moarte! Bombă neexplorată“

„Leningradskaja Pravda“, 2 noiembrie 1941:

„În vederea zilei de 7 noiembrie trustul spațiilor verzi în Leningrad a livrat o mare cantitate de flori. S-au pus în vânzare 25 000 de crizanteme, 3 000 de primule și multe plante decorative“.

„Leningradskaja Pravda“, 7 noiembrie 1941:

„Trăim într-un oraș asediat. De dușman ne desparte doar o bătaie de pușcă... Parcurile și bulevardele — curțile noastre de odihnă și plimbare au devenit cîmpuri de luptă. Baricadele au blocat străzile. Teatrele funcționează ziua. În timpul abacurilor aeriene spectacolele se întrerup. Othello amină sugrumarea Desdemonei, Jago își cupă postul de pompier“.

La 19 noiembrie s-a fixat rația de piine: 125 grame pe zi.

Dintr-o scrisoare adresată ziarului „Leningradskaja Pravda“:

„... după lucru mă întorceam acasă. În tramvai mi-am ardat manșonul. Îmăntru aveam cartela de alimente, nii și actele. Un pasager a găsit manșonul și l-a predat cătoarei Mihailova. Aflindu-mi adresa, Mihailova a căutat acasă, dar nu m-a găsit. Vecinii i-au dat adresa pricil unde lucrez și femeia a venit acolo. Îi mulțumesc inimă. Evseeva“.

Din cuvîntarea rostită la radio de scriitoarea Olga Berggolț cu prilejul Anului Nou 1942:

„Dragi tovarăși! Întîmpinăm Anul Nou, Anul 1942... Dușmanul a fost oprit. Orașul nostru este încercuit, dar nu s-a predat, nu cunoaște jugul robiei. Ceea ce e foarte, foarte mult...“.

Nikolai Tihonov „Povestiri din Leningrad“:

„Orașul n-are piine, n-are căldură, n-are apă. Aici, la Neva înghețată vin după apă femei și copii. Par niște eschimoși, infofoliți cum sînt. Au pus pe ei toată îmbrăcămîntea caldă de care dispun, și tot li-e frig, insuportabil de frig, pentru că sînt istoviți de foame. Dar vin totuși după apă ca să o ducă acasă, în locuințele lor întunecoase și înghețate, unde ferestrele sînt bocnă și zăpada pătrunde prin geamurile sparte“.

„Leningradskaja Pravda“, 13 ianuarie 1942:

„Obuzul a explodat în secția Martin doasupra cupotului nr. 6. Schijele i-au rănît pe oțelarii Smirnov, Torpugov, Leibenov, Filippov, Gorskov. Ei turnau metal necesar armatei. Cum să lase lucrul?... Șarja a fost dusă pînă la capăt și numai după aceea oțelarii au acceptat să li se acorde primul ajutor“.

Vera Inber. „Aproape trei ani“ (Jurnal leningrădean):

„27 ianuarie 1942. Fabrica de piine nu și-a încetat activitatea cum ne temeam noi. Cînd conducta de apă a înghețat, 600 de comsomoliști, la fel de flămînzii și de istoviți ca toți ceilalți, s-au transformat într-un conveier viu de la Neva și pînă la mesele butarilor, transmitîndu-și căldările cu apă din mînă în mînă“.

Din relatarea Verei Șekina, activistă la Crucea Roșie:

„Cînd a început războiul, am cerut să fiu trimisă pe front. Dar, văzîndu-mă, comisia mi-a spus: — E bine că te-ai prezentat, însă nu te putem lua în armată.“

Asta pentru că sînt fată și prea tinără. M-am supărat foc și am hotărît să-maj caut în oraș ceva care să semene cît de cît a front. M-am înscris în rîndurile Crucii Roșii. Am început să umblăm prin locuințe, să îngrijim de bolnavi, de cei epuizați de foame. Le aduceam apă (uneori mergeam după ea un kilometru întreg), le procuram lemne pentru a dezmoși măcar puțin sobele încrămenite. Căseam foarte mulți care erau atît de slăbiți, încît n-aveau putere nici măcar să se ducă pînă la brutărie ca să-și ia pe cartelă rația de 125 grame de piine. Le cumpăram noi piinea, le aduceam de la cantină o farfurie de supă de hrișcă. Iar pe cei care erau cu desăvîrșire istoviți, îi puneam pe sănii și îi transportam la spital... În timpul iernii și primăverii am găsit și am repartizat la creșă și la casele de copii treizeci și nouă de orfani. Șapte dintre aceștia poartă acum numele meu“.

Dintr-o hotărîre a Comitetului executiv al Sovietului orașenesc Leningrad:

„De la 24 februarie 1942, toți cetățenii vor primi, pe baza cartelelor de produse industriale, cîte 1/4 litru de petrol lampant“.

„Leningradskaja Pravda“, 3 martie 1942:

„Institutul de astronomie al Academiei de Științe a U.R.S.S. și-a încheiat munca de elaborare a anuarului astronomic pe 1943... Volumul, care are 30 de coli editoriale, a fost predat la tipar“.

„Leningradskaja Pravda“, 13 martie 1942:

„Gospodina Maria Markova, șefa unui detașament sanitar, tocmai îngrijea niște răniți cînd a fost anunțată: — Maria Mihailovna! Locuința dumitale a fost bombardată — Notați, vă rog — a răspuns Markova. Apartamentul nr. 5 a fost bombardat. Și a continuat să lucreze“.

Bon de poartă eliberat de șeful secției nr. 26 a unei uzine leningrădene:

„31 martie. Rog să se dea drumul în uzină tov. Ganov cu următoarea hrană suplimentară: 0,5 kg ulei de în fiert și 1 kg de clei“.

Din jurnalul Taniei Saviceva, elevă în clasa a II-a elementară, care a murit de foame curînd după aceea:

„Jenea a murit la 28 decembrie, ora 12 ziua, 1941.
Bunica a murit la 25 ianuarie, ora 3 ziua, 1942.
Leka a murit la 17 martie, ora 5 dimineața, 1942.
Unchiul Vasea a murit la 13 aprilie, ora 2 noaptea, 1942.
Unchiul Lioșa a murit la 10 mai, ora 4 ziua, 1942.
Mama a murit la 13 mai, ora 7,30 dimineața, 1942.
Familia Savicev a murit.
Au murit toți.
A rămas numai Tanea“.

Apeluri răspindite prin oraș:

„Tovarăși leningrădeni! Fiecare om al muncii trebuie să aibă grădina sa proprie de zarzavat... Prezentați-vă la repartizarea loturilor... Nu uitați că în condițiile noastre cultivarea legumelor este tot atît de importantă ca producția de tancuri, avioane, tunuri, arme automate, muniții, proiectile... Comitetul executiv al Sovietului orașenesc Leningrad“.

Vsevolod Vișnevski „Nopti albe“:

„A început sezonul artistic de vară... Setea de teatru este neobișnuită, un bilet la operetă se plătește cu o rație dublă de piine — ceea ce e pur și simplu uluitor... La 31 mai, la Leningrad, a avut loc prima manifestare sportivă a sezonului. Echipa „Dinamo“ și o echipă de uzină au ieșit pe terenul de fotbal. Dinamoviștii și-au invins categoric adversarii“.

Din „Ordinul de zi al Consiliului Militar al Frontului leningrădean“, 27 ianuarie 1944:

„...Cetățenii ai Leningradului! Împreună cu ostașii Frontului leningrădean ați apărat orașul nostru iubit. Prin munca voastră eroică și tăria de care ați dat dovadă, trecînd peste toate greutățile și chinurile blocadei, ați făurit armele izbînzii asupra dușmanului, dînd cauzei victoriei toate puterile voastre secătuite. În numele armatelor Frontului leningrădean vă felicităm cu prilejul istoricei zile a marii victorii de lîngă Leningrad“.

Automobilul a rămas în gană. Șoferul explorează intrigat tainele motorului și, în sfârșit, pune diagnosticul. O piesă s-a stricat în timpul funcționării. Automobilul va trebui să fie „internat” la garaj, unde mecanicii vor înlocui piesa inutilizabilă cu una nouă.

Cind o mașină oarecare se defectează, piesa defectă se poate schimba, îndeobște, cu destulă ușurință. Cum procedezi, însă, cind motorul respectiv este chiar organismul uman? Acesta acceptă destul de greu „piese” străine, pe care de cele mai multe ori le expulzează repede.

Mai este, însă, o soluție: ca organismul viu să-și „fabrice” el însuși piesele lipsă! Aceasta nu este o anticipație științifico-fantastică. Posibilitatea de care vorbim este de fapt cunoscută medicilor, de mii de ani.

V

Atelierul de „autoreparații” al organismului

Nu vă gândiți neapărat la șopirlă, a cărei coadă se reface după rupere. Este și acesta un exemplu al posibilităților pe care le au organismele vii de a-și regenera anumite părți ale corpului. La șopirlă, ruperea cozii, aceeași „autotomie”, reprezintă un mijloc reflex de apărare. Se știe că, după un timp oarecare, șopirla poate regenera coada care s-a rupt — cu oase, mușchi, piele etc.

Este vorba — veți spune dv. — de un caz particular. Dar refacerea anumitor țesuturi și organe nu sînt numai apanajul șopirlei: ele se pot întîlni pe toată scara viețuitoarelor și chiar la om!

Fabrica de oase

Se știe bine că, atunci cind se produce o fractură, adică o ruptură a oaselor, fragmentele sînt fixate de medici în poziția cea mai favorabilă, așa ca să se afle în aceeași situație ca înainte de accident. După aceea ele sînt imobilizate, împiedicate să se miște. De obicei, din acest moment, rolul direct al medicului încetează. Persoanei accidentate i se administrează medicamente și o alimentație care să favorizeze vindecarea, dar principala contribuție o are acum chiar organismul! El „prepară” substanțele necesare pentru a forma țesutul osos ce va înlocui lipsurile și va „lipi” fragmentele.

— Bine — veți spune dv. — dar aici este vorba doar de o cantitate relativ redusă de țesut osos pe care o reface organismul.

Să luăm un alt caz: acela al unei boli foarte grele — osteomielița. Această boală, care se manifestă printr-o supurație și atrofiere a măduvei osoase poate dura mai mulți ani în șir. Cauza ei este deocamdată necunoscută.

Cum acționează medicul, în acest caz? El scoate complet osul bolnav, extrăgîndu-l din locul unde se găsește și lăsînd numai periostul — o teacă fibroasă care înconjoară osul. După îndepărtarea osului, chirurgul așează în locul său o vergea lungă de gips. Apoi, peste ea, coase marginile periostului. Operația a luat sfîrșit. De acum înainte, organismul se va apuca singur de lucru. Inctetul cu inctetul, el va prepara substanțele necesare pentru formarea unui nou os, ce va apare înăuntru pielei periostului.

Astfel de operații nu sînt de domeniul fanteziei: ele se efectuează astăzi, deși nu în număr mare. De altfel, această metodă nu ar trebui să ne mire prea mult: pe o scară mai redusă, posibilitățile de regenerare ale osului erau cunoscute chiar și de chirurgii din Roma și Grecia antică.

Minunatele posibilități ale țesuturilor

În U.R.S.S., la Institutul de cercetări pentru morfologia animală de sub conducerea profesorului A. N. Studițki, se desfășoară interesante experiențe în legătură cu modul în care organismele vii își pot forma din nou anumite părți ale corpului care au fost distruse. Într-un recent interviu, prof. Studițki arată că natura a înzestrat animalele cu minunate posibilități de a-și regenera țesuturile și chiar anumite organe.

Această „autoregenerare” nu constituie, de altfel, nici un fel de mister: ea se face pe seama reproducerii și diviziunii celulare.

Multă vreme, oamenii de știință au afirmat că mușchii nu se pot autoregenera: dacă scoți un mușchi unui animal, acesta nu izbuteste să-l înlocuiască. Și totuși!... Cercetătorii au îndepărtat un anumit mușchi de la puilul de găină sau un mușchi al pulpei de la șoricel. Ei au observat că, peste 5—7 zile, la locul respectiv apărea un „model” asemănător mușchiului îndepărtat. „La început — spune profesorul Studițki — fenomenul părea neverosimil. Astăzi, facem asemenea operații cu mii!”

Cercetătorii au remarcat încă un lucru foarte important: cu cît este mai înalt nivelul metabolismului la animale, cu atît sînt mai ridicată și posibilitățile lor de

a-și regenera anumite țesuturi sau organe. Iată, așadar, că la animalele superioare — păsări și mamifere — funcția de regenerare nu numai că nu scade, așa cum se credea pînă acum, ci dimpotrivă.

Experiențele de mai sus sînt posibile la unele animale. Dar la om? Organismul acestuia poate să refacă un mușchi? Cum s-ar putea constata acest lucru?

Profesorul Studițki spune, în legătură cu aceasta, că posibilitatea de autoregenerare activă a organismelor s-a transmis și la om și că noi trebuie, de fapt, să învățăm a dirija acest mare dar al naturii. Metoda folosită în laboratoarele Institutului de cercetări pentru morfologia animală este aceea a „mușchilor zdrobiți”. În principiu, ea ar putea fi utilizată pentru înlocuirea oricărui mușchi din organismul omului.

În ce mod?

Să presupunem că pacientul a suferit anumite leziuni ale feței. Chirurgul extrage un mușchi oarecare, de exemplu din coapsă, îl zdrobește, îl mărunțește și apoi așează acest produs în locul mușchiului feței care trebuie înlocuit... Acolo, după cîtva timp, se va forma mușchiul care lipsea! Deocamdată, asemenea operațiuni par de domeniul fantasticului, dar cindva ele vor deveni obișnuite.

O inimă nouă?

Nu vom susține că deocamdată s-ar întrezări clar posibilitatea de a face ca în organismul nostru să crească o inimă nouă, sănătoasă, în locul celei bolnave. Ce perspective uriașe ar deschide o astfel de realizare în medicină!

Și totuși există unele fapte...

În laboratoarele Institutului condus de profesorul Studițki s-a efectuat următoarea experiență. Inima unui embrion de găină a fost zdrobită și mărunțită. În această formă, s-a transplantat pe membrana embrionară a unui alt embrion. Peste cîtva timp, a apărut acolo un mic model al inimii!

S-a comunicat și faptul că unui experimentator i-a pus în evidență, în anumite părți ale sistemului nervos, existența unei diviziuni a neuronilor — celulele nervoase.

Poate că cineva neavizat nu va înțelege exact importanța acestor fapte. Dar trebuie să știm că există convingerea că celulele țesuturilor nervoase și ale inimii nu ar avea posibilitatea de înmulțire și de regenerare. „Cruțați inima, cruțați sistemul nervos” — acesta este singurul sfat pe care-l dau medicii. La care trebuie adăugat faptul că cele mai răspîndite boli sînt ale inimii și ale sistemului nervos!

Iată pentru ce recente descoperiri, privind eventuala regenerare a inimii și a sistemului nervos, au o importanță deosebită.

Trecînd în revistă numeroasele experiențe legate de regenerare, profesorul Studițki arată că aceasta este însoțită de anumite stări speciale de apărare, pe care el le-a numit „stări plastice”. Orice tulburare a activității organelor duce la instalarea stărilor plastice. De aici înainte se exercită acțiunea acestei stări, pînă în clipa cind intervine reluarea funcției normale. Starea plastică reprezintă răspunsul organismului la lezări, prin înmulțirea celulelor și diferențierea lor.

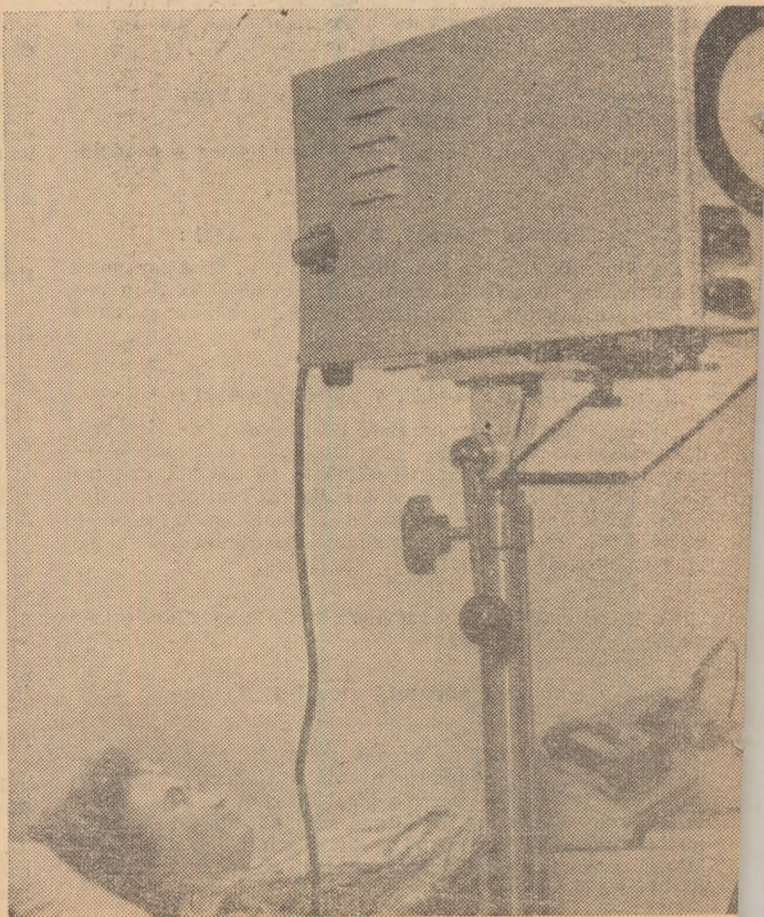
Cu cît leziunea este mai profundă, cu atît această stare plastică este mai puternică, cu atît regenerarea se petrece mai energic. Aceasta este bine cunoscut chirurgilor, care, înainte de operații, „împospătează” marginile răni.

Starea plastică apără organismul de acțiuni vătămătoare.

Cercetările profesorului Studițki în legătură cu autoregenerarea organismului sînt o etapă nouă pe calea, și ea nouă, pe care pornește medicina zilelor noastre.

Dr. Leonid Petrescu

MINT TRUP

om avea o mașină de citit gândurile ?

Sînt de mult cunoscute acele spectacole de „magie“, de „telepatie“, așa cum erau botezate de autorii lor, cînd un obiect oarecare, ascuns, putea fi descoperit de către „magicianul“ legat la ochi și care ținea de mîna o persoană. Cum reușea „maestrul“ să ghicească obiectul? Ce se ascundea îndărătul acestui număr de atracție nelipsit din repertoriul iluzionistilor? Răspunsul la aceste întrebări ni-l dă cunoașterea unor particularități ale activității psihice a omului și a problemelor legate de ea.

Natura gândirii și limbajului și relația dintre ele au preocupat, de foarte multă vreme, atît filozofi ca Platon și Aristotel, cît și fiziologi, psihologi, fiziopatologi, lingviști etc. Datorită complexității acestor procese trebuie spus, de la bun început, că au mai rămas pînă în ziua de azi destule fapte de lămurit.

Impasul în care s-a aflat timp de secole problema legăturii dintre gândire și limbaj — impas care se mai face simțit și astăzi în Occident — ține, printre altele, de poziția filozofică și metodologică nedialectică, idealistă, prin prizma căreia era judecată. Adepții „școlii de la Würzburg“, de pildă, considerau gândirea ca un act „pur“, rupt de limbaj. Pe de altă parte, o orientare actuală, ca aceea a „behaviorismului“, eliminînd conștiința ca obiect de cercetare, șterge dintr-o trăsătură de condei orice graniță între gândire și limbaj. Pentru behavioriști gândirea constă în... mișcările musculare fine, în special ale aparatului vocal, mișcări care au, în final, o soluție verbală.

Fără a cunoaște principalele direcții în cercetările despre limbaj și gândire nu putem să înțelegem importante realizări obținute de unii cercetători moderni, care au pornit de la strînsa legătură, de la unitatea dintre gândire și limbaj, fără a le identifica, însă, lăsînd fiecăreia, cum e și firesc, trăsăturile sale specifice.

Dacă această legătură era abordată, altă dată, pe un plan cu totul teoretic, astăzi există destule posibilități pentru a o ataca experimental.

zului cînd era vorba de șarlatanie, ceea ce uneori se întîmpla, trebuie recunoscut că, adesea, „maestrul“ descoperea obiectul prin mijloace cinste: datorită unui antrenament special și îndelungat el își dezvoltă sensibilitatea degetelor în așa fel încît era în stare să recepționeze mișcările imperceptibile ale mîinii colaboratorului său voluntar.

Cu timpul s-a descoperit într-adevăr că spre mușchi pornesc impulsuri nervoase chiar și numai la gîndul executării unor mișcări. Actele ideomotorii, cum se mai numesc aceste tresăriri foarte slabe ale musculaturii scheletice, erau prezente la persoana ținută de mîna de „magician“, persoană care știa unde este ascuns obiectul și care, fără să vrea sau să bănuiască, îl direcționa pe „magician“ către ascunzătoare. Cînd au apărut aparate sensibile care amplificau enorm mișcările și biocurenții captați în diverse regiuni ale corpului (craniu, mușchi etc.), a putut fi întru totul explicat ceea ce părea de necrezut și miraculos.

A. V. Penskaia și M. S. Bicikov rugau subiecții să-și imagineze, de pildă, apăsarea degetului pe un buton de sonerie. Fără ca mișcarea să se efectueze, aparatele sensibile, făcînd miograma și electromiograma mîinii, înregistrau mișcările imperceptibile, adică „actul ideomotor“ și activitatea biocurenților din mușchii însărcinați cu efectuarea unor astfel de mișcări. Curbele mișcărilor înregistrate erau și mai mari dacă subiectul, aflat în nemișcare, privea experimentatorul care apăsa degetul pe buton. Cu alte cuvinte, atunci cînd gîndul, adică reprezentarea mișcării viitoare, era însoțit de vederea unei astfel de mișcări executate, biocurenții se intensificau pregătînd terenul pentru viitoarea acțiune posibilă.

Aceste exemple sînt suficiente pentru a medita nu numai la complexitatea structurilor funcționale, mereu crescînde, care apar în activitatea psihică, ci și la teza filozofică a repausului, care e întotdeauna relativ.

Astfel de călări au prilejuit cercetătorilor interesați de legăturile dintre gândire și limbaj, posibilitatea de a le pune în evidență pe cale experimentală. În această direcție colectivul psihologului A. N. Sokolov desfășoară, de mulți ani, o activitate fructuoasă.

grafice) ale unor acte ideomotorii înseamnă că, folosind tehnica modernă, ar trebui pusă în evidență prezența limbajului chiar atunci cînd el se desfășoară în interior, nerostit.

Diversele tehnici folosite (electrozi fini de captare puși în contact cu buzele, limba sau laringele, dispozitive pentru înregistrarea micromișcărilor) au confirmat așteptările: chiar atunci cînd gîndim numai pentru noi înșine, aparatul vocal prezintă mișcări abia perceptibile, asemănătoare cu acelea care au loc în timpul vorbirii articulate! Este o dovadă strălucită a unității dintre gândire și limbaj.

Numeroasele cercetări desfășurate în această sferă de preocupări au mai scos la iveală unele fapte interesante. Oscilațiile biocurenților din mușchii aparatului fonator (care permite vorbirea), oscilații foarte slabe, de ordinul citorva microvolți, ne pun la dispoziție un traseu înscris, cu o amplitudine și frecvență mereu variabile. S-a putut stabili un anumit „alfabet grafic“ al literelor, articulate, rostite, prin înscrisura biocurenților respectivi. Din păcate, „traducerea“ acestor electromiograme în vorbire înlănuțită, curgătoare, este o problemă extrem de complicată. Deocamdată, ceea ce se poate pune în evidență se aseamănă doar cu rîndurile unei scrisori, dar conținutul acestor rînduri ne rămîne deocamdată străin. Limbajul interior are parametri foarte simplificați, amintind pe aceia ai unei telegrame expediată în mare grabă.

Problema a rămas încă nesoluționată. Putem spera că cercetările viitoare făcute cu ajutorul unor mijloace tehnice și mai sensibile, prevăzute cu posibilități de alegere pentru fiecare literă sau grup de litere, să ducă la soluționarea unuia din visurile de demult: citirea gîndurilor omului prin înregistrarea potențialelor electrice în timpul limbajului interior... Aceasta însă este o problemă pe care numai viitorul o poate, eventual, rezolva.

RÎNĂ
ȘI
LA
SURDOMUȚI...

În funcție de sarcinile cerute subiecților de experimentare, rezultatele au prezentat deosebiri utile pentru cercetători. Astfel, înregistrările bioelectrice făcute în timpul unei activități mentale „pentru sine“ au prezentat o activitate cu atît mai intensă cu cît activitatea de gândire era mai abstractă. Și invers: cu cît operațiile algebrice, aritmetice sau de altă natură aveau un conținut mai concret, cu elemente obișnuite, rutiniere, cu atît biocurenții înregistrați erau mai săraci. Aceste fapte au o mare importanță, dovedind încă o dată că în interacțiunea sa cu gîndirea limbajul joacă un rol de reglare, fiind un instrument obligatoriu al gîndirii. Faptul nu trebuie să ne mire, deoarece fiecare dintre noi știm că o gîndire cu adevărat clară are loc numai atunci cînd o putem exprima clar prin intermediul cuvintelor.

Studierea biopotențialelor degetelor mîinii la surdomuți (aceștia utilizează un limbaj al gesturilor) a arătat același lucru ca și înregistrările bioelectrice de pe buzele oamenilor sănătoși. Analiza — la aceștia din urmă — a vorbirii interne, făcută concomitent cu oculograma sau cu înregistrări electroencefalografice, a arătat că legătura dintre limbaj și gîndire este de fapt mult mai complicată, incluzînd unele componente vizuale și auditive.

Toate acestea duc la constatarea că oscilațiile laringelui, ale buzelor, activitatea unor formațiuni nervoase periferice cît și a unor organe efectoare acționează la rîndul lor asupra creierului, asupra gîndirii. Fiziologic vorbind, vehicularea componentelor care formează procesele psihice ale gîndirii și limbajului se face, deci, în dublu sens.

Cercetările viitoare, întreprinse de pe pozițiile materialismului dialectic, vor pune în evidență și vor lămuri mai intim raporturile dintre gîndire și limbaj. Aceasta va fi o cale de pătrundere și înlăturare a unor taine care acoperă încă, în mare parte, procesul complicat al gîndirii. În felul acesta vom avea posibilitatea de a aborda de pe poziții mai solide problema raportului dintre existență și reflectarea ei în mintea omului.

Totodată, vom putea elucida și mai mult specificul limbajului ca mijloc de comunicare între oameni, față de cel al gîndirii, proces de cunoaștere a existenței. Comparația, folosită în mod fericit de L. S. Vigotski, după care gîndirea este asemuită cu „un nor plutitor, pe care-l rupe o ploaie de cuvinte“ își va găsi noi fundamentări științifice.

Pe de altă parte, rezultatele investigărilor legăturii între limbajul interior și gîndire, vor fi utile atît pedagogiei cît și medicinei, în vederea înlăturării unor tulburări de limbaj sau gîndire.

Ion Ciofu

Institutul de Psihologie al Academiei R.P.R.

EA
& L

BIOCURENȚII
NE
VIN
IN
AJUTOR

Să revenim acum la magicianul nostru. Fenomenul are o explicație pur științifică. În afară de ca-

CUVÎNTUL —
O
HAINĂ
OBLIGATORIE

Se știe că pentru a înțelege mai bine cele auzite sau pentru a învăța mai repede unele noțiuni, copiii repetă cuvintele cu voce tare, apoi pe șoptite și în sfîrșit nearticulat, în gînd. Limbajul, vorbirea, se realizează fie cu voce tare, fie în limbaj intern, fie în scris (adică, în ultimă instanță, tot în limbaj intern). Atunci cînd, prin intermediul vorbirii ne adresăm altor oameni, limbajul presupune două funcții: aceea de comunicare, de schimb de informații, și aceea de acțiune, mai precis de îndemna la acțiune, deoarece nu există schimb de informații fără să implice un scop anumit.

Pe lingă acestea, limbajul mai îndeplinește, indiferent de forma în care apare, funcția importantă de instrument al gîndirii. Cele două activități principale ale gîndirii, abstractizarea și generalizarea, nu se pot desfășura decît prin intermediul limbajului. Gîndurile, ideile, apar numai în haina limbajului, ele se pot dezvolta numai cu ajutorul lui. Dacă este așa, înseamnă că legătura dintre limbaj și gîndire trebuie să existe chiar în cazul gîndirii fără voce tare! Dacă au fost puse în evidență înscrisuri (miografice sau electromio-

Poveste sentimentală

La ședință directorul a spus că actualul nume al trustului „Iugogospetehmontaj”*) este prea lung și complicat. Cu atât mai mult cu cât există tendința să se dea întreprinderilor și organizațiilor nume frumoase, care să corespundă cu profilul lor.

Atunci s-a ridicat Stepan Ivanici Kașlakov, maestrul șef al sectorului montaje metalice, și a propus cu vocea-i răgușită de bas:

— Al nostru să se numească trustul „Maupassant”. — Și a adăugat cu năduf: — Corespunde foarte bine cu profilul.

Directorul s-a supărat. Dar în sală au izbucnit aplauze și risete pline de înțelegere. Într-adevăr, pe șantier mereu au loc fel de fel de povești sentimentale.

Dar când Stepan Kașlakov a făcut sarcastica propunere cu trustul „Maupassant”, el a avut în vedere o poveste de dragoste de care, fără discuție, era singur vinovat...

În sectorul lui de montaj muncea un băiat, Kosteia Karetnikov, căruia i se dăduse o poreclă ciudată: Șoricelul. Chiar că avea ceva de șoricel — bălan cum era, mic și cu năsucul roșu. Kosteia nu se supăra când îl strigau așa, pentru că montorii la mare înălțime au limba ascuțită.

E drept că atîta timp cât lucra sus, la o înălțime de 40 de metri, îl lăsa în pace. În astfel de clipe n-ai voie să riți de om. Cine știe ce idee îi mai vine și vrînd să arate cât e de grozav, poate face un gest de croșniș de prisos! Ba chiar îl lăudau: „Dă-i înainte, Șoricelule, te descurci bine!” Pentru ei, acest „binișor” e cea mai mare laudă.

În general montorii la mare înălțime nu prea sînt duși la biserică și nu se împacă cu vorbirea aleasă. Se pare că injuriile la mare înălțime sînt o necesitate de producție. Nu poți, stînd în suspensie pe o grindă, să strigi vecinului la capătul celdălat al corpului principal: „De ce sudezi, colega, încheietura întîia, de care o să fie nevoie abia seara, și nu o sudezi pe a șaptea?” Nu, pur și simplu urlă: „Mișka, așa și pe dincolo!” Și totu-i clar.

Odată într-o pauză, profitînd că brigada era în plen, Șoricelul a rostit următorul discurs:

— Băieți, vă rog foarte mult. Începînd de marți, timp de șase zile să nu-mi spuneți... ei... Șoricel, și în general... să nu mă prea... Faceți-mi binele ăsta.

— Dar ce s-a întîmplat? De ce șase zile și nu opt? Eu unul mai mult de trei nu rezist! — a izbucnit vesel Iașka Kiriaciok.

— Vine o fată, o cunoscută de-a mea — a explicat jalnic Șoricelul. Mi-a fost colegă de școală...

— Aha!... — au spus scurt montorii, înghițindu-și cuvintele care le și stăteau pe limbă. Era clar că luaseră la cunoștință.

Marti și-a făcut apariția o fetișcană drăguță, brunetică, cu năsucul în vînt. Brigada a privit-o de la înălțimea ei și și-a dat avizul favorabil.

Venise de la dracu-n praznic, din stepele zaporojene, chipurile la practică, deși nici o școală nu-și trimite absolvenții la practică așa de departe. Făcea ce făcea și-și ridica ochii spre Kosteia al ei.

Iar acesta parcă inebunise. Nu se mai lega cu centura de siguranță, alerga pe schelele tremurătoare sărînd cite două trepte deodată și comitea tot felul de imprudențe dintr-astea. Mitea Smorgon n-a mai putut răbda și i-a suflat la ureche: — Lasă-te de fleacuri! Și leagă-te. Altfel îți mut fălcile în fața ei!

Totul a mers bine pînă în a patra zi când Kosteia a făcut o greșeală. Sărînd peste un punct important, s-a apucat să sudeze altă încheietură. Pentru lucruri dintr-astea la montaj nu te pupă nimeni.

Și spre ghinionul lui, mai era de față și Stepan Ivanici.

— Ce faci, mucosule! — a urlat bă-

trînul de s-a auzit în tot corpul principal.

Unde te trezești aici, lîngă fusta mă-tii? Mitea Smorgon care lucra pe-aproape a încercat să-l potolească.

— Taci, Stepan Ivanici, te aude fata!

— Ei nu, că am s-o fac acum și pe arno-rașul! Poate vrei să-i cînt serenade! Un nepriceput, un șoarece nenorocit, și se bagă la montaj!

— Taci! — i-a mai spus Mitea odată, atît de pătrunzător, încît Stepan Ivanici a amuțit și, dînd supărat din miini, a plecat.

Din fericire era spre sfîrșitul schimbului. Kosteia a plecat pe alt drum ca să nu dea ochi cu fata. Aceasta l-a căutat cit l-a căutat și a plecat și ea.

Băieții credeau că a doua zi Șoricelul n-o să vină la lucru. Dar a venit. Numai că a rugat să fie mutat în alt sector, cit mai îndepărtat.

La prînz fata s-a apropiat de Iașka Kiriaciok și l-a întrebat unde-l poate găsi pe Konstantin Karetnikov.

— A fost trimis urgent pe un sector special — i-a răspuns Iașka care nu se pierdea cu una cu două. I s-a încredințat o lucrare specială foarte importantă, de categoria A.

Nu există nici un fel de categorie A, dar să știe fetișcana cu cine are de-a face!

De la bătrînul Kononov, care se înfîlțise cu Șoricelul, montorii au aflat că băiatul suferă îngrozitor, că nu se duce nici la cantină ca să nu se înfîlțosească cu fata. Iar pe ea au văzut-o plecînd după schimb cu niște tipi de la conducte, oameni „de jos”, pe care montorii, la mare înălțime, nici nu-i bagă în seamă. Se fandosea și rîdea de glumele lor nesărate.

Situația era albastră. Trebuiau luate urgent măsuri. Seara Mitea s-a dus la cămin, după Șoricel. Acompanindu-se la armonică, acesta cînta un cîntec ucrainean atît de trist că și se rupea inima.

— Ia nu mai jeli — a bombănit Mitea pe care melodia l-a muiat de tot. Când e ziua ta?

— De ce întrebi?

— Avem un plan.

— De 9 ianuarie, duminica singeroasă

— a zîmbit Șoricelul fără vlagă.

— Fata știe?

Kosteia a ridicat din umeri: nu!

— Uite ce-i. Băieții au hotărît că mîine e ziua ta și cu ocazia asta organizăm un bal. O invităm și pe asta a ta din Zaporojie și dregem tot ce a stricat Stepan Ivanici. Tu n-ai nimic de făcut: te lași sărbătorit și atîta...

— Ce să mai îndreptați cînd sînt un nepriceput și un mucos?

— Ai încredere în noi. Am mobilizat cele mai bune minți.

Mitea s-a așternut pe treabă. Cine ar fi crezut? Un mal de om de 90 de kilograme, cu o mutră de bandit, și atît de simțitor! A pus la cale un plan întreg de sărbătorire a Șoricelului. În capul mesei urma să stea Stepan Ivanici și să sublinieze, plin de respect, meritele băiatului. Dar Iașka Kiriaciok, trimis să-l invite pe maestru, a fost dat afară fără nici o explicație, doar cu indicarea unei anumite adrese...

După aceea l-au trimis pe bătrînul Kononov. Pe el, firește, Stepan Ivanici nu l-a putut da afară, dar l-a ironizat plin de amărăciune: va să zică este obligat să mai și participe la comedia asta pusă la cale împotriva lui! Impotriva lui care și-a închinat treizeci și trei de ani de viață păcătoșului ăstăuia-de-trust, care le-a învățat meserie pe viperele astea nerecunoscătoare!

Mitea s-a dus la căminul de fete să o invite pe eroină. A chemat-o pe sală și i-a explicat ce și cum, că îl sărbătoresc pe Kosteia; frunțașul și mindria lor, și că-i invitată și ea.

— În ce calitate sînt invitată? — a întrebat fata, și așa i-au scîpărat ochii că Mitea s-a fîsticit puțin.

— Ca tovarăș de școală, ca martor al primilor lui pași...

— Bine. Am să vin. Ca martor al primilor pași.

Festivitatea a fost deschisă de bătrînul Kononov. Și îndată toți și-au dat seama că au făcut o greșeală grosolană încredin-

țindu-i lui sarcina de a rosti un discurs atît de important. Bătrînul a început cu pilde, cu: tu, Kosteia, ești încă tînăr și nu poți pricepe însemnătatea muncii de montor etc. Trebuiau subliniate cit mai repede meritele Șoricelului și în general trebuia luat taurul de coarne, căci bietul sărbătorit se pierduse de tot, iar obraznica de fată se prăpădea de ris.

— Și tu ce te hlizești? — s-a infuriat deodată bătrînul pe dînsa. Crezi că e puțin lucru să fii nevastă de montor?

După aceste cuvinte Șoricelul, și așa nefericit și nu rupt din soare de frumos, a sărit de la locul lui și s-a năpustit spre ușa.

— Incotro? așteaptă! — i-a șoptit Mitea într-o răsufflare.

Fata s-a ridicat și a plecat și ea. Bineînțeles, n-a reținut-o nimeni. În jurul mesei încărcate cu bunătăți s-a așternut o tăcere grea. Fără chef, oamenii s-au apucat să mănînce. În toila acestei atmosfere de înmormîntare, ușa s-a deschis larg și Iașka Kiriaciok, trimis cu un ultimatum la bătrînul Kașlakov, a dat buzna înăuntru topîndu-se de ris. În urmă venea însuși Stepan Ivanici, cătrînîit ca vai de el.

— Poate vrei să știi unde-s eroii? — a întrebat Iașka înecîndu-se. La vechia stație de autobuz. Se sărută de le merg fulgii. Dumnezeu să vă binecuvînteze că n-ați mîncat tot ce era pe masă.

Însufletindu-se brusc, oamenii s-au pus pe băut și pe mîncat. Numai Stepan Ivanici se plîngea într-una că la anii lui nu se făcea să-l supună la așa batjocură.

...După două luni Șoricelul a plecat la armată. Recent, băieții au primit de la dînsul o scrisoare. Este frunțaș, superiorii sînt mulțumiți de el. Fata din Zaporojie (o țineți minte?) îl așteaptă și chiar l-a vizitat o dată, în calitate de logodnică a ostașului în termen, Konstantin Karetnikov. O cheamă Viktoria.

Bineînțeles, băieții n-au uitat-o. Și nici Stepan Ivanici. Judecînd măcar după propunerea lui cu trustul „Maupassant”.

Ilia Zverev

L. Lagauskas

„Primăvară”

(desen)

Un nume prea puțin cunoscut la noi, D. Beregova, iscălește primul roman despre tinerețea lui Dostoievski. Întreprindere îndrăzneală dacă ne gîndim că tinerețea lui Dostoievski, ca și a oricărui alt scriitor, este hotărîtoare pentru întreaga lui operă. Căci impresiile cele mai vii și gîndurile cu puternică valoare de impresionare sînt de obicei rodul anilor de tinerețe.

D. Beregova încearcă și reușește adesea să ne înfățișeze modul în care s-a format și s-a dezvoltat personalitatea scriitorului în legătură cu mediul acestuia și cu preocupările majore ale epocii. Astfel autoarea subliniază cu perfectă îndreptățire că încă din anii celei mai fragede tinereți Dostoievski fusese puternic impresionat de umilnțele și nedreptatea la care erau supuse categoriile de jos ale societății. El se întreaba cu indignare: „Cu ce drept poate un om să-l înjosească pe altul fără a fi pedepsit?” Această întrebare străbate, cu mai multă sau mai puțină vigoare, întreaga operă a lui Dostoievski. În lucrările de tinerețe, în mod special, tema eruntată mai sus predomină și este suficient să ne aducem aminte de romanele „Oameni sărmani” sau „Umiliți și obidiți” pentru a ne da seama de puternica influență pe care au avut-o asupra lui Dostoievski constatările din tinerețe. Refăcînd din datele biografice personalitatea scriitorului autoarea romanului ne înfățișează modul în care

s-au cristalizat concepțiile filozofice ale lui Dostoievski, strădania lui de a afla un răspuns satisfăcător cu privire la natura umană în genere, la esența ei, la corelațiile dintre bine și rău și la contradicțiile interioare ale acestor noțiuni.

„Omul și pasiunile lui — asta-i taina care trebuie dezlegată în primul rînd”. E o reflecție pe care scriitorul ar fi putut-o pune ca motto în fruntea operei lui. Căci, cu o forță unică în literatura universală, Dostoievski ne-a zugrăvit o întreagă galerie de pasiuni omenesti ca temă a unor acțiuni profund dramatice și uneori a reușit să descifreze și mobilul lor.

Un alt merit al romanului și nu de mică importanță este acela că ne zugrăvește, în paginile de certă literatură, mișcarea petrașevților la care a participat și Dostoievski. Nu este vorba de o descriere istorică, ci de zugrăvirea unor portrete, veridice din punct de vedere artistic, ale conducătorilor și participanților la mișcarea ce i-a atras lui Dostoievski condamnarea la moarte. După cum se știe, în urma comutării sentinței, anii de închisoare au fost încrustați în paginile celebre ale „Amintirilor din casa morților”.

Romanul despre tinerețea lui Dostoievski deschide perspective noi în literatura consacrată marelui scriitor rus.

Un roman
despre
Dostoievski

*) Prescurtare de la „Trustul de construcții energetice și montaje tehnice speciale din Sud”.

Proiectele lui Dmitri Șostakovici

Anul care a trecut a marcat evenimente importante în activitatea creatoare a compozitorului Dmitri Șostakovici. În primul rând poate fi amintit marele succes reunit de opera sa „Katerina Izmailova”, montată pe scena teatrului „Stanislavski și Nemirovici Dancenko” din Moscova și apoi la teatrul londonez de operă „Covent Garden” și la teatrul de operă și balet din Riga, cu participarea neobosită a compozitorului la realizarea versiunilor scenice. În momentul de față opera lui Șostakovici se află în pregătire pe numeroase scene din U.R.S.S. și de peste hotare — la Zagreb, Ruse, Nisa, Praga, Berlin ș. a. Un alt eveniment de seamă l-a constituit desigur și execuția în primă audiție, cu ocazia recentei

suite de concerte din creația compozitorilor moscoviți, a noii sale lucrări „Uvertura pe teme ruse și kirghize”, pe care i-a inspirat-o o călătorie în această republică.

Planurile de creație ale lui Dmitri Șostakovici pentru 1964 se dovedesc deopotrivă de interesante. Într-un interviu acordat unui redactor de la „Izvestia” compozitorul declara că obiectivul cel mai apropiat al activității lui îl constituie muzica pentru noul film al regizorului Grigori Roșal „Karl Marx”. Dar preocuparea sa principală în noul an o constituie o nouă operă, inspirată din realitatea sovietică și pe care dorește s-o dedice celei de a 50-a aniversări a Revoluției din Octombrie. „Acesta este marele meu vis care a început să

dobîndească contururi precise. Paralel se desfășoară activitatea preliminară cu autorul libretului. Dar mi se pare puțin cam prematur să relatez mai detaliat despre acest proiect al meu. Pot spune numai că el mă pasionează foarte mult, că depun toate eforturile pentru a-l realiza și că sper să termin opera cât mai curînd”.

Compozitorul mărturisește apoi că așteaptă cu emoție festivalul muzical care se va desfășura luna viitoare în orașul Gorki și care este consacrat în întregime creațiilor sale. La acest festival vor fi prezente cele mai bune orchestre simfonice din U.R.S.S., cvartetul de coarde „Beethoven”, precum și soliști instrumentiști și vocali de frunte.

O tinără stea a baletului:

Natalia Bessmertnova

Baletul sovietic, cu tradițiile sale glorioase, oferă neconținut publicului surpriza unor noi revelații. În stagiunile trecute, alături de numele celebre ale Galinei Ulanova și Maiei Pliseșkaia, Nataliei Dudinskăia și Răisei Strucikova, Olgăi Lepesinskăia și Irinei Kolpakova a apărut și s-a afirmat o întreagă pleiadă de tineri balerini, printre care amintim pe Ekaterina Maximova, Elena Reabinkina, I. Soloviov, N. Sorokina ș.a., renumiți astăzi nu numai în U.R.S.S. dar și peste hotare.

Presă sovietică din ultimele săptămîni a salutat cu entuziasm debutul, pe scena Teatrului Mare din Moscova, a unui nou și incontestabil talent: tinăra balerină Natalia Bessmertnova. Ea a trecut marele examen în fața spectatorilor cu unul dintre cele mai dificile roluri ale repertoriului clasic, „Giselle”.

Referindu-se la această nouă revelație a baletului sovietic, criticii sînt unanimi în aprecierea că tinăra balerină exercită o adevărată fascinație asupra publicului, care urmărește cu „respirația tăiată” fiecare din mișcările ei.

Galina Ulanova a remarcat-o pe Natașa încă înainte de a i se încredința rolul principal din „Giselle”. Într-un articol consacrat tinerei generații, marea balerină constată cu satisfacție că în orice rol dansat de Bessmertnova, fie că e vorba de o fată din „Chopiniana”, de una dintre lebedele mari din „Lacul lebedelor” sau de o prietenă a Gisellei din baletul cu același nume, ea reține întotdeauna atenția spectatorilor, chiar și atunci cînd se află în rîndurile corpului de balet. „Mi amintesc cum la un spectacol cu „Giselle”, observînd-o pe Bessmertnova care întruchipa una din prietenile eroinei, nu-mi mai puteam desprinde privirile de la ea — atât de sincer, de direct trăia dînsa în multime, atât de expresiv participa la evenimentele ce aveau loc pe scenă” — scrie Ulanova. Marea balerină remarcă aceeași sinceritate, aceeași expresivitate plastică, pormind dintr-o adîncă trăire interioară și în interpretarea pe care o dă Natașa Bessmertnova rolului Gisellei.

Excepționalele însușiri naturale ale balerinei sînt relevate de fiecare cronică, subliniindu-se originala frumusețe și grația de o puritate aeriană, a mișcărilor ei ca și expresivitatea mișcărilor sale prelungi și delicate.

Dar ceea ce impune în mod deosebit publicului și specialiștilor la această tinăra dansatoare este categorica notă personală a interpretării ei, faptul că nu imită pe nimeni, și că în ciuda emoției copleșitoare a debutului și a conștiinței că mai are de străbătut un drum lung și dificil spre desăvîșirea măiestriei, știe să fie ea însăși. „Această față delicată și spontană este de pe acum o personalitate!” exclamă entuziasmat maestrul B. Lvov-Anohin, într-un articol consacrat debutului Natașei.

Debutul Bessmertnovei a însemnat revelația unui talent viguros și original, în fața căruia sînt larg deschise porțile minunate ale gloriei.

Grația aeriană a poantelor

Juri Zavadski:

Premierele noului an la „Mossoviet”

„Teatrul „Mossoviet” și-a sărbătorit de curînd cea de a 40-a aniversare. Desigur, 40 de ani nu constituie o dată jubiliară. Cu toate acestea, pentru viața colectivului nostru, și îndeosebi pentru reprezentanții generației mai vîrstnice ea reprezintă un răstimp îndelungat. În acest răstimp pe scena noastră s-au reprezentat numeroase spectacole, dintre care numai eu însumi am realizat aproape cincizeci! Au fost multe succese dar și eșecuri din care am desprins învățăminte. Pe scena noastră au prins rînd pe rînd viața patetică „Uragan” al lui Bill Belloșerkovski, poetica și atât de umana dezbateră din „Mașenka” lui Afinoghenov, spectacolele consacrate anilor grei ai războiului ca „Oamenii ruși” de K. Simonov, „Frontul” de A. Korneiciuk, „Invazia” de Leonid Leonov ș.a., iar în ultimii ani spectacole inspirate de problematica contemporană ca „Zări necuprinse” de Virta, „Bătălie în marș” după Galina Nikolaeva, „Anteu” de M. Zarudnii, „Conștiința” de D. Pavlova.

Nobila tradiție a teatrului nostru se reflectă și în spectacolele a căror premieră va avea loc în noul an. Prima din aceste premiere este „Inelul de logodnă”, o comedie a lui A. Sofronov. Acest vesel spectacol este dedicat victii tinerețului muncitoresc: dragostei, prieteniei, luptei comune pentru un viitor luminos... Regia aparține lui A. Șaps, scenografia lui N. Zolotariov, iar muzica lui B. Mokrousov. O altă apropiată premieră este „Cezar și Cleopatra” de Bernard Shaw, cu care își face debutul tinărul regizor Evgheni

Zavadski. Rolul lui Cezar este interpretat de R. Pliatt iar Cleopatra este întruchipată de Nina Drobîșeva.

Următoarele importante puneri în scenă ale teatrului le reprezintă spectacolul „Un soldat printre străini” de I. Ștok și dramatizarea după romanul lui Boris Polevoi „Pe țărîm sălbatic”. La regia ambelor spectacole voi conlucra cu I. Anisimova Vulf și respectiv cu A. Șaps.

În portofoliul nostru se mai află comedia lirică a lui K. Simonov și Vl. Dihovicinii „Prietenii rămîn prieteni”. Piesa a fost scrisă demult, acum douăzeci de ani. Ea a fost revăzută de K. Simonov. O va pune în scenă un regizor tinăr, I. Dankman.

Mă preocupă de mai multă vreme ideea de a aduce pe scenă eroii creații de geniu celui mai mare scriitor-psiholog al tuturor timpurilor, Dostoievski. Intenționez să pun în scenă „Visul unchiului”. În acest spectacol o văd foarte potrivită pe remarcabila noastră actriță F. Ranevskăia. Un alt proiect, mai complex dar extrem de interesant, îl constituie un spectacol cu „Crimă și pedeapsă”. În acest spectacol esențialul va fi investigarea psihologiei eroilor, renunțarea la citirea pur exterioară, superficială, a acestei geniale lucrări literare, la care s-au rezumat unele din diferițele ei ecranizări. Rolul lui Raskolnikov îl va juca tinărul actor G. Bortnikov (doar eroul nu are mai mult de 23 de ani!). În rolul Soniei va fi distribuită Ia Savvina”.

Palatul sporturilor din iește de cîțva timp spectacolului de cîntece și dansuri sovietice, condus de A. V. Alex. Turneul acestei renumite formații sîntice în capitala Franței are o durată de două luni. Ziarele pariziene sînt unanime în aprecierea că spectacolele Ansamblului Armatei Sovietice reprezintă, înconferabil, „clou-ul” actualei stagiuni teatrale din capitală. Aprecieri întemeiate pe marea afliuență a publicului la spectacole, biletele pe întreaga durată a turneului fiind epuizate încă din ziua următoare premierii.

„Ce-i atrage în mod deosebit pe parizienci la spectacolele acestui colectiv artistic sovietic? În primul rînd profundul spirit popular, strălucit exprimat în toate numerele prezentate” — scrie criticul muzical al ziarului „France soir”. Marea popularitate de care se bucură turneul Ansamblului Armatei Sovietice este demonstrată și de faptul că cererile de bilete au parvenit în multe cazuri din partea unor colective întregi din întreprinderi și instituții, lucru cu totul neobișnuit în Franța.

Noua premieră a teatrului muzical „Stanislavski și Nemirovici Dancenko” din Moscova este spectacolul de balet „Fata de zăpadă” („Snegurocika”) de Ceikovski. Spectacolul a fost montat de V. Burmeister. „Pravda” apreciază interesanta punere în scenă a baletului ca și interpretarea inspirată a întregului colectiv de dansatori. Este, de asemenea, apreciată soluția găsită de regizor în prezentarea personajului fetei de zăpadă, care, chiar și atunci cînd vine în mijlocul oamenilor rămîne o ființă nepămînteană, din lumea basmului. Pentru a sugera această apariție ireală, interpreta Snegurocicăi, tinăra balerină V. Danilovici, dansează întregul rol în poante.

Un grup de balerini ai Teatrului „Kirov” din Leningrad a plecat în Marea Britanie, într-un turneu de cîteva săptămîni. Balerinii leningrădeni, printre care se află Irina Kolpakova, artistă a poporului a R.S.F.S.R., și tinerii soliști Natalia Makarova, Vadim Budarin și Valentin Onoșko, prezintă publicului englez fragmente din baleturile „Giselle”, „Frumoasa adormită” și „Legenda dragostei”.

Teatrul Național Popular din Paris și-a deschis recent stagiunea sub noua direcție a lui Georges Wilson, cu piesa „Copiii soarelui” de Maxim Gorki. Criticii Gu. Leclere subliniază interesanta realizare a acestui surprinzător spectacol, în care se împletește analiza psihologică și satira, tragedia și farsa. Profăgondații Emmanuelle Riva (Elena Nikolaevna), și Georges Wilson (Protasov).

Ată cîteva detalii asupra candidaților propuși la Premiul Lenin pe anul acesta din partea unor instituții și organizații culturale sovietice. La capitolul artei teatrale, figurează cunoscuta balerină Maia Pliseșkaia (pentru interpretarea rolurilor principale în baleturile „Frumoasa adormită” și „Călușul cocoșat”), mezzosoprana Irina Arhipova (pentru rolurile Varvara din opera „Nu numai dragoste” și prințesa de Eboli din „Don Carlos”), actorul Nikolai Simonov de la Teatrul „Pușkin” din Leningrad (pentru rolul lui Saliieri din „Micile tragedii” de Pușkin și Mathias Klausen din piesa „În amurg” de G. Hauptmann), un colectiv de realizatori și interpreți ai spectacolului „Conștiința” de la Teatrul „Mossoviet”, în frunte cu prim-regizorul teatrului, Iuri Zavadski.

Dramaturgia rusă este prezentă în repertoriul multor teatre din Italia. Primul loc îl ocupă piesele lui Cehov. Renumitul regizor de film Luchino Visconti este și autorul unor valoroase spectacole cu „Trei surori” și „Unchiul Vania”, în care și-au făcut debutul teatral celebrități ale ecranului ca Marcello Mastroianni, Eleonora Rossi Drago, Giorgio de Lullo „Pescărușul” prezentat de Piccolo Teatro din Milano a fost caracterizat de critica italiană ca „un spectacol de neuit”. O altă piesă a lui Cehov, „Ivanov” a cunoscut un succes remarcabil pe scena teatrului „Stabile” din Torino.

Din creația gorkiană, se bucură de popularitate în Italia „Azilul de noapte”, „Egor Buliciov și alții”, iar din dramaturgia sovietică contemporană, un succes deosebit a marcat „Poveste din Irkutsk” de Arbuzov, în montarea regizorului V. Pandolfi. Editurile italiene au publicat în ultima vreme piesele lui Maiakovski, „Chestiunea rusă” de K. Simonov, „Leul din piață” de Ehrenburg, piesele lui Maxim Gorki, „Poveste din Irkutsk” de Arbuzov ș.a.

Ziarele londoneze au consacrat cronici deosebit de elogioase concertelor violoncelistului sovietic Mstislav Rostropovici care a făcut recent un turneu în Anglia. Martin Cooper, cronicarul ziarului „Daily Telegraph” observa că toți cei ce au asistat la concertul susținut de violoncelistul sovietic în sala „Royal Festival Hall” au trebuit să recunoască faptul că „niciodată n-au ascultat ceva mai bun”. Ziarul „Times” remarcă înalta măiestrie a violoncelistului sovietic.

B R E V I A R

Schimbări

în Cambodgia

Un mic avion al companiei aeriene „Air-Lao” ne-a purtat de la Vientiane la Pnom-Penh. În cele patru ore cât a durat zborul mi-am răsfoit carnetul de însemnări în care îmi notasem între altele: Cambodgia are o suprafață de 181 000 de kilometri pătrați — adică e de șase ori mai mare decât Belgia — și o populație de peste șase milioane de locuitori.

Și încă o însemnare: mai bine de jumătate din populația acestei țări nu-și amintesc cum arăta acum zece ani Cambodgia colonială. Ghidurile turistice, oferite cu amabilitate de stewardesă, fac reclamă monumentelor istorice din Pnom-Penh. Dar cum se prezintă astăzi orașul?

Spre sfârșitul călătoriei noastre, uriașul talger de foc al soarelui coborise la orizont, iar sub aripa avionului se întindea covorul de smarald al Mekongului care părea nesfârșit. Ici-colo se zăreau, presărate ca niște insule, satle mici și șerpușoare în dărmăciune lată și albăstruie. Mekongul. Pe măsură ce înaintam panglica apei se lăța tot mai mult, astfel încât era greu să deosebești dacă era un fluviu sau un lac.

Cînd ne-am apropiat de Pnom-Penh se înserase. Orașul părea o mare de lumini.

O șosea frumoasă, recent construită, duce spre capitala țării. Străzi și bulevarde drepte, vii luminete, clădiri moderne alături de pagode și temple străvechi, rikse și șiruri lungi de mașini, de la cele mai moderne pînă la tipurile antedatelor, restaurante, restaurante de pagode cu aer condiționat, cafenele europene instalate în aer liber și restaurante tipic orientale — niște circuiți pe roți — mulțimi zgomotoase de oameni în cartierele comerciale ale orașului și cea mai deplină liniște exact la două-trei sute de metri mai departe, în zona vilelor — așa arată Pnom-Penhul, unul din cele mai frumoase orașe din Asia de sud-est.

Au trecut zece ani

După ce cunoști puțin orașul ești plăcut surprins de marea număr de școli, spitale, case de locuit cu mai multe etaje și vile recent construite. Pretutindeni se observă tendința arhitecților de a îmbina elementele vechii arhitecturi naționale cu stilul modern. Dacă acum cincisprezece ani Pnom-Penhul avea numai 100.000 de locuitori, astăzi numărul lor depășește 500.000. În 1953, acest oraș, care în timpul dominației coloniale nu era decît un căpîșor periferic al Indochinei franceze, a căpîșor însemnatei unei capitale de stat independent. Un rol important în modernizarea lui l-au avut arhitecții și constructorii cambodgieni, în special talentatul arhitect Van Molivan, secretar de stat pentru probleme sociale.

Cu toate că am sosit la Pnom-Penh cu două săptămîni înainte de aniversarea unui deceniu de la proclamarea independenței țării, pregătirile în vederea evenimentului erau în toi. Expoziția impresionantă deschisă cu acest prilej pe țărmul fluviului Mekong, aproape de Monumentul Independenței, dovedea că, în acest deceniu s-a realizat mai mult în această țară decît în aproape cei o sută de ani de dominație colonială franceză.

Numai în ultimii opt ani producția de orez, principala cultură a Cambodgiei, a sporit aproape o dată și jumătate. A crescut mult și producția de cauciuc. A golea articol de export ca importanță, al Cambodgiei. În acest răstimp s-au luat pentru prima oară măsuri de lichidare a cămătăriei, rușinoasă rămășiță a feudalismului și colonialismului. Lupta împotriva cămătăriei se

duce prin organizarea creditului de stat și a cooperăției agricole.

Se observă progrese și în industrie. În ultimii ani a fost creat și continuă să se dezvolte sectorul de stat, mai ales pe baza întreprinderilor mari și moderne construite cu ajutorul țării, Sianukville, a fost o mare sărbătoare pentru poporul cambodgian. Numai în ultimii trei ani populația portului Sianukville a crescut de patru ori, iar traficul de mărfuri s-a dublat.

Impresionante sînt succesele înregistrate de țară în domeniul ocrotirii sănătății și învățămîntului. În momentul de față peste 650.000 de elevi pășesc zilnic pragul școlilor de cultură generală, ceea ce depășește de două ori și ceva cifra respectivă de acum zece ani. În țara care n-a avut nici un institut de învățămînt superior există acum 1.500 de studenți.

Acolo unde a fost jungla

— Vreți să vizitați cea mai bogată provincie? — ne întreabă un funcționar din Ministerul informațiilor. În cazul acesta vă sfătuiesc să mergeți la Battambang, grînarul nostru. Dacă aveți timp ați putea vizita și provincia Kompong Ceam, principala regiune producătoare de cauciuc și de alte culturi tehnice.

În capitala de județ Sisafon, din provincia Battambang, am sosit într-o simțată seară. Ca să putem merge mai departe aveam nevoie de permisiunea prefectului pe care, însă, nu l-am găsit imediat. Așa încît a trebuit să așteptăm. În cele din urmă, dintr-o mașină care sosise, așa cum am fost informați, chiar de pe cîmp, a coborît un bărbat vinșos de vreo cincizeci de ani. Nu numai miinile și îmbrăcămintea, dar în general toată înfățișarea lui arăta că trudise din greu în ziua aceea. Prefectul Kong Ut, tocmai se întorcea de la munca voluntară.

În ultimii ani, la propunerea prințului Norodom Sianuk, conducătorul statului, multe din lucrările pentru construirea canalelor de irigație, școlilor, spitalelor și a altor obiective de utilitate obștească au început să fie efectuate prin muncă voluntară: orice funcționar și elev din clasele superioare, ca de altfel orice locuitor adult din orașe și sate participă la lucrările de utilitate obștească. Funcționarii și majoritatea locuitorilor țării lucrează simbăta. Munca este voluntară și gratuită. Țăranii iau parte la aceste lucrări de obicei după încheierea campaniei de recoltare, adică în lunile martie-mai.

În capitala provinciei am fost întâmpinați de vice-gubernatorul Vuon Samin, care ne-a arătat că în ultimul timp în provincie au avut loc multe faceri. La Battambang există acum mai multe tractoare (țara dispune în total de circa 2000), s-au efectuat importante lucrări de irigație și, mai ales, a sporit producția de orez și de alte culturi. Ne-am interesat cum se prezintă proprietatea funciară:

— În general în țară este pămînt suficient — ne-a spus Samin. Majoritatea țăranilor dispun de loturi care ajung pînă la trei hectare.

— Există mari proprietari funciari? — l-am întrebat noi.

— Da, dar un număr destul de mic. Cei mai mari latifundiari din provincia noastră și chiar din întreaga țară stăpînesc mai mult de o mie de hectare. Există, însă, o pătură mai largă de proprietari de pămînt care au cîte 40—60 de hectare. Toți își dau pămîntul în arendă.

Pe noi ne interesau, însă, cooperativele. Am plecat să vizităm una dintre ele, aflată la 35 de kilometri de capitala provinciei și în scurt timp am ajuns la Andek-Hep, așezare care a luat ființă abia acum cinci ani. Cei peste trei mii de locuitori ai ei au și

milioane franci, dintre care 450 de milioane sînt plasate în plantațiile de cauciuc. Peste 80 la sută din plantațiile de cauciuc ale Cambodgiei continuă să se afle și acum în mîinile capitalului particular francez.

La Kompong-Ceam, ca de altfel și în celelalte provincii ale țării, au avut loc mari transformări. În 1958 au luat ființă și acum se extind treptat plantații de cauciuc aparținînd statului, în care e investit numai capital național.

Provocările se întorc împotriva provocatorilor

Svai Rieng este o provincie răsăriteană aflată la hotarul cu Vietnamul de sud. De la Pnom-Penh pînă la Svai Rieng sînt două ore de mers cu mașina. După încă patruzeci de minute ajungi la Saigon.

— Provincia noastră este cea mai mică și poate cea mai combativă — ne-a spus Tum Kim Heng, guvernatorul ei.

Într-adevăr, Svai Rieng seamănă cu un triunghi ale cărui catete formează granița cu agresivul ei vecin, Vietnamul de sud.

Cînd am ajuns la hotar se înserase bine. De o parte și de alta a șoselei se întindeau satele înconjurate de un gard viu. La tot pasul întâlneam oameni în vestimente de sărbătoare. Urmară apoi cîteva kilometri de zonă pustie. Deodată întunericul fu sfîșiat de lumina orbitoare ale reflectoarelor care, aidoma unor tentacule sinistre, se mutau dintr-un loc în altul. Veneau din spatele unui gard de sîrmă ghimpată. Mai departe drumul era închis de o barieră și de cîteva rînduri de sîrmă ghimpată. Grănicerii cambodgieni ne-au declarat:

— Nu trece o zi fără provocări. Dictatorul Ngo Dinh Diem a fost înlăturat de la putere, dar, după cum se vede, noi conducători n-au de gând să-și schimbe politica.

Cu trei ore înainte de venirea noastră, un sat cambodgian din această regiune fusese supus unui atac de artilerie lansat de pe teritoriul Vietnamului de sud. Cu cîteva zile înainte de a sosi la Svai Rieng, un funcționar din Ministerul de externe îmi spusese indignat că autoritățile de la Saigon au edictat că în țara noastră au fost semnalate multe acțiuni provocatoare, și în această regiune.

Ulterior am vizitat și localitatea Poipet, situată la hotarul cu Thailanda. Am observat și acolo același tablou: garduri de sîrmă ghimpată și bariere de-a curmezișul unei căi ferate și a șoselei. Sînt trei ani de cînd a fost întreruptă orice legătură cu Thailanda pe această magistrală, cîndva foarte animată. Șeful postului de grăniceri ne-a spus că, în ultimele luni, au fost semnalate multe acțiuni provocatoare, și în această regiune.

Ca răspuns la provocările permanente și la activitatea dușmănoasă a Thailande și Vietnamului de sud, guvernul Cambodgiei a rupt relațiile diplomatice cu aceste țări. Ceea ce a dus, în consecință, la întreruperea aproape definitivă și a relațiilor economice, din care rezultă au avut de pierdut în primul rînd vecinii agresivi ai Cambodgiei.

Trebuie menționat că în ultimul timp guvernul Cambodgiei a luat o serie de noi măsuri concrete în vederea întăririi economiei naționale. Între altele a fost interzis importul a 36 de tipuri de mărfuri care pot fi produse și în țară și au fost intensificate lucrările de construcție a unor întreprinderi și a căii ferate Pnom-Penh — Sianukville. Se înfăptuiesc o serie de măsuri care au ca scop să apere dezvoltarea unor ramuri ale producției naționale. Realizarea lor va duce, fără îndoială, la întărirea continuă a independenței țării.

I. Șcedrov

Pe o stradă din Pnom-Penh

smuls pînă acum junglei peste 10.000 de hectare de pămînt. Cooperativa are 495 de membri, de regulă capi de familie. În cooperativă sînt primiți numai cei care au pămînt sau ceva bunuri imobiliare. Curînd va începe acolo construcția unei fabrici textile în care vor lucra o mie de muncitori. Chiar de pe acum, Andek-Hep este cea mai mare regiune cultivatoare de hembac din provincie: ea dispune de 10.000 de hectare de pămînt. La Andek-Hep a început să funcționeze și prima stațiune experimentală de state pentru cultura bumbacului...

De la Pnom-Penh pînă la Kompong Ceam sînt 125 de kilometri. Pe șoseaua asfaltată n-am făcut decît două ore cu mașina. Am fost primiți de dl. Hor Sang, reprezentantul provinciei și multe întreprinderi și instituții nu lucrau, pregătindu-se să împlinească evenimentul, așa că n-am putut vizita fabrica textilă de stat recent construită acolo.

— Să mergem la Ciop — a conchis Hor Sang, după ce cîntări toate posibilitățile.

Ciop este numele unei mici localități unde se află una din cele mai mari plantații de cauciuc din țară aparținînd lui „Compania din Cambodge”. Plantația de cauciuc din Ciop se numără printre primele plantații create în Cambodgia. A luat ființă în 1929, Compania căreia îi aparține dispune în momentul de față de peste 20 000 de hectare de arbori hevea, adică de aproximativ jumătate din suprafața plantațiilor de cauciuc din Cambodgia. Anul trecut, producția de cauciuc a atins pe această plantație 20.000 de tone, ceea ce reprezintă, de asemenea, jumătate din producția de cauciuc a țării. Ulterior am aflat că această companie realizează 1 la sută din producția mondială de cauciuc și 5 la sută din exportul mondial de cauciuc. Din partea conducerii, dl. Thibault, ne-a arătat că pe plantație lucrează permanent peste 10.000 de muncitori, adică circa jumătate din muncitorii ocupați pe plantațiile din țară, în afară de cele cîteva mii de sezonieri, angajați în toată lucrările de strîngere a laptelui de cauciuc. Tot personalul francez, alcătuit din 40 de oameni, lucrează în posturi de conducere.

Potrivit aprecierilor din presa străină, în prezent investițiile de capital francez în economia Cambodgiei se cifrează la 500 de

Motiv ornamental tradițional în Cambodgia

POȘTA REDACȚIEI

DUMITRU GAVRILESCU, Galați: Vă puteți adresa factorului poștal sau oficiului poștal din localitate. Abonamentele la „Veac nou” se pot face nu numai anual sau trimestrial, cum presupunți, ei și pe o lună de zile.

AL. NAGY, Tg. Mureș: În legătură cu problema ce vă interesează veți primi răspuns în cadrul rubricii medicale pe care o vom inaugura în curând în paginile revistei noastre.

C-TIN GOTULEANU, Reșița: Adresa unei tinere sovietice: Svetlana Kaciurovskaia, Nikolaevskaia oblasti, gorod Pervomaisk 2, ulița Gagarina 67.

ANDREI GANCZ, Sibiu: Vă transmitem adresele unor eleve sovietice din clasa a zecea: Raisa Rumanțeva, Luganskaia oblasti, gorod Krasnii Luci, ulița Gogolia 32; Galea Iațenko, Uzbekskaia S.S.R., gorod Fergana, ulița H. H. Zade, Tupik 3, dom. 1.

MIRCEA COROAMĂ, comuna Vicovul de Sus, raionul Rădăuți: Ambele explicații sînt întemeiate.

DOINA TOTOLICI, Dorohoi: 1) Tatiana Samoilova are douăzeci și nouă de ani. Într-adevăr, ea a interpretat rolul principal în filmul „Scrisoare neexpediată”. A mai jucat în filmele „Léon Garros își caută prietenul” (o coproducție sovieto-franceză) și în coproducția sovieto-maghiară „Alba regia”. Acum filmează tot într-o coproducție, filmul sovieto-italian „Mergeau spre Răsărit”. 2) Este vorba despre actrițele Ariadna Șen-

ghelaia („Fii atentă, bunicuțo!”) și Raisa Nedașkovskaia („Telefonista”). 3) Adresa corectă: Larisa Șabalina, Leningradskaia oblasti, Volosovski raion, st. Kikerino.

MIHAI BOGIU, Timișoara: La Universitatea prieteniei popoarelor studiază numai tineri din țările Asiei, Africii și Americii latine. Ei se pregătesc să devină specialiști în diverse ramuri ale tehnicii, medici, economiști. etc.

GHEORGHE RĂȚOI, Ploiești: Ne pare rău, dar printre adresele de care dispunem nu figurează aceea a vreunui pensionar brutar din R.S.S. Moldovenească. Vă putem, însă, comunica adresa unei tinere căreia îi puteți scrie la studioul (Kinostudia) „Lentfilm” din Leningrad. Celorlalți actori despre care ne scrieți, le puteți trimite scrisorile la Casa cinematografiei — „Dom Kino”, Ulița Vorovskovo, 33, Moskva G-69. 3) Interpretul lui Hasek din filmul „Marele drum” este actorul ceh Peter Abraham.

PROFIR V. CONSTANTIN, comuna Găgești, raionul Birlad: Iată adresa unei eleve din clasa a noua: Nadejda Cernaia, gorod Ternopol, ulița 17 sentiabria, dom 8, cvar-tira 1.

INA DECULESCU, București: 1) Revista despre care vă interesați se intitulează „Narodnaia Ruminia”. 2) Actorilor Inno-kenti Smoktunovski și Vladimir Korenev le puteți scrie la studioul (Kinostudia) „Lentfilm” din Leningrad. Celorlalți actori despre care ne scrieți, le puteți trimite scrisorile la Casa cinematografiei — „Dom Kino”, Ulița Vorovskovo, 33, Moskva G-69. 3) Interpretul lui Hasek din filmul „Marele drum” este actorul ceh Peter Abraham.

S.O.S. TITANIC

(Urmare din pag. 4-a)

Sentința opiniei publice

Trebuie remarcat, în treacăt, că există totuși o categorie — e adevărat, foarte restrânsă — pentru care tragedia „Titanicului” constituie o adevărată mană cerească. E vorba de patronii ziarelor americane, care se străduie din răsputeri să „desfidă orice concurență” în materie de senzație. „New York Times” inchiriaza un etaj întreg la hotelul „Strand”, unde-și instalează statul major și trimite patruzeci și cinci de reporteri pe chei, la spitalele unde sînt internați supraviețuitorii, la domiciliile celor care nu au nevoie de îngrijire medicală etc. „New York Herald” încearcă să fie și mai abil: el inchiriaza un remorcher și-și trimite reporterii să întâmpine „Carpathia” în larg. Din nefericire pentru ei, comandantul refuză să le permită urcarea la bord, pentru a nu-i deranja cu întrebările lor indiscrete pe cei care trăiseră clipe atât de îngrozitoare. Remorcherul are și o pană la motor, astfel încît „copoii” de la „Herald” rămîn cîteva ore în plină mare, fără să poată asista măcar la acostarea „Carpathiei”.

Luni și luni de-a rîndul, după scufundarea „Titanicului”, opinia publică mondială a continuat să condamne cu severitate ușurința criminală, lipsa de răspundere și cinismul cu care au fost condamnați la piere 1517 oameni, dintre care marea majoritate o alcătuiau cei lipsiți de mijloace materiale. Senatul american a instituit o subcomisie de cercetări, sub președinția senatorului Baldwin Smith, iar Ministerul Marinei britanice o comisie condusă de lordul Nersey. Amîndouă aceste organe de anchetă au ajuns la o concluzie similară: naufragiul „Titanicului” se datorează vitezei excesive cu care el a navigat. Marele număr de victime se explică prin lipsa măsurilor elementare de precauțiune: bărcile de salvare erau prea puține și, în plus, nici măcar ele nu fuseseră umplute

decît cu ceva mai mult de jumătatea capacității lor. Din dorința de a oferi un spațiu cit mai mare saloanelor, restaurantelor, barurilor și celorlalte încăperi de lux, construcții neglijaseră înzestrarea vasului cu cele necesare securității sale. O publicitate dezlanțuită crease mitul unui pachetot „nescufundabil”, minciună în care pînă la urmă au crezut chiar cei ce o lansaseră.

Indignarea în rîndul echipajelor și pasagerilor de pe vase ia forme concrete: mii de călători renunță la biletele lor de vapor; marinarii intră în grevă în numeroase țări, cerînd să se ia măsurile cuvenite de securitate pe bordul vaselor pe care lucrează; în diferite parlamente, deputații cer și obțin votarea unor legi care să oblige constructorii și armatorii la garantarea unor mijloace de salvare adecvate.

De la scufundarea „Titanicului” a trecut mai bine de o jumătate de secol. De atunci, omenirea nu a mai cunoscut o catastrofă maritimă de asemenea proporții în timp de pace. Dar vasele au continuat să naufragieze și oamenii să moară înecați. Aceasta nu numai pentru că forțele naturii sînt greu de învins, ci mai ales pentru că acolo unde interesele marilor companii de navigație din țările capitaliste o cer, se fac economii în dauna măsurilor de securitate și se jertesc astfel, în mod inutil, viețile călătorilor. Recenta catastrofă de pe „Lakonia” este o nouă dovadă în acest sens.

Avea dreptate marele scriitor Joseph Conrad cînd așternea pe hîrtie aceste rînduri în legătură cu scufundarea „Titanicului”: „La ce te poți aștepta de la un hotel plutitor de 45 000 de tone care, pentru a îmbogăți o mină de oameni și de dragul unui alt grup mic de îmbuibăți, a sacrificat grosimea plăcilor de oțel în favoarea saloanelor decorate în stil Ludovic al XV-lea? Păcat numai că poftele nesățioase ale celor care nu mai știu ce să facă cu banii au trebuit să fie plătite, o dată mai mult, de cei care au trăit și au murit ca niște sărmani”.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1												
2												
3												
4												
5												
6												
7												
8												
9												
10												
11												

TEATRU

ORIZONTAL: 1) Leonid Leonov are una de aur! — „Poveste... Irkutsk”, piesă de A. Arbuzov. 2) Piesă de A. Stein, (neart.) — „Livada cu...” piesă de Cehov. 3) Centrul vîlleii teatrale sovietice, unde Teatrul de Comedie din București a repurtat un frumos succes — ... Hacıatariu, compozitor sovietic. 4) Înainte de centru, la cutremur! — Nerod (prov.) — În orice comedie! 5) Profesiunea lui Ion Lu-

cian... în „Nu se știe niciodată” de G. B. Shaw (pl.) — Un mare teatru sovietic. 6) Curelușa de meșină. — ... Steriade, scenografa a Teatrului C. Tanase — Băș-taciturn. 7) Pronume. — Autorul piesei „Salonul”. 8) Țară — Inscris în repertoriu o piesă care s-a mai jucat. 9) Compus al oxigenului. — ... Pop, actriță a Teatrului Nottara care a jucat rolul principal din piesa „Mașenka”. 10) Sediul Teatrului de

Comedie din București care a jucat „Cena teatrului cu acțiune” din Leningrad. — ... Vic”, vechi teatru englezesc. 2) „Patru sub un...” comedie de M. Smirnova și M. Kraindel din repertoriul Teatrului Nottara. — Eugen Russu! 3) A-și pierde cunoștința — Măsură de greutate. 4) În orice leac. — ... Gorki, mare scriitor sovietic, autor — printre altele — al piesei „Barbarii”. 5) Fără nume. — ... Ionescu, actriță la Teatrul Național, a jucat în rolul din „Poveste din Irkutsk”. 6) ... Bistrov, personaj din vodevilul „Casa de odihnă”. — Degete! 7) Complex de locuințe. — În mijlocul intrigii! 8) Posezi — Animale din titlul unei comedii de A. Ostrovski. — De cel al lebedelor s-a ocupat Cealkovski. 9) În răsad! — Foarte cald. 10) În direcție — Îi dorea pe „Căntădalul” din „D-ale carnavalului”. 11) „Dușmanii” de Maxim Gorki. — Împreună. 12) „Mult zgomot pentru...” comedie de Shakespeare pe care o pune în scenă marele regizor G. A. Tovstonogov. — ... Hikmet, autorul piesei „Revolta femeilor”, care se joacă pe scena Teatrului Mossoviet.

Combinatul chimic FĂGĂRAȘ

LIVREAZĂ:

PE BAZĂ DE REPARTIȚIE

- BACHELITA PENTRU UZ GENERAL ÎN DIVERSE CULORI
- BACHELITA PENTRU UZ ELECTROTEHNIC
- BACHELITA PENTRU UZ ELECTROTEHNIC ÎN EXECUȚIE TROPICALIZATĂ
- BACHELITA TEXTILĂ
- REZOLI ȘI RASINI DIVERSE TIPURI
- LAC DE BACHELITA
- NOVOLAC SOLID SEMIFLUID ȘI ALCOOLIC

FĂRĂ REPARTIȚIE

- AZOTAT DE SODIU
- AZOTIT DE SODIU
- SULFAT DE AMONIU
- PRODUSE INTERMEDIARE PENTRU COLORANȚI ȘI PRODUSE FARMACEUTICE

EXECUTĂ:

Piese industriale de toate tipurile din bachelită și aminoplast, pentru înlocuirea materialelor feroase și neferoase precum și a lemnului

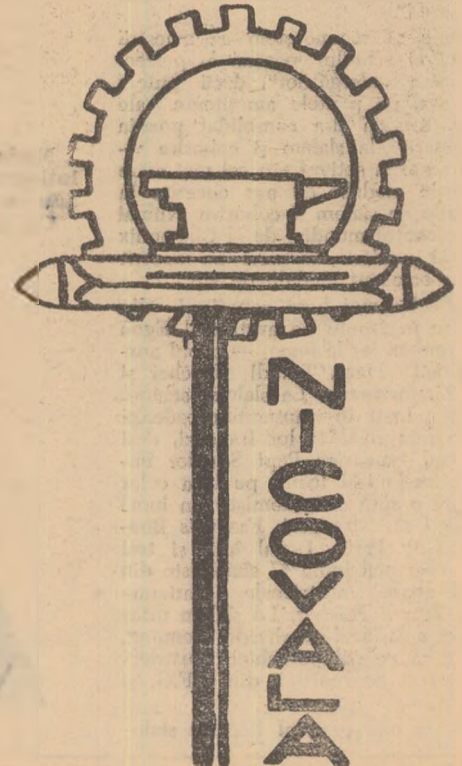
Pentru producția de serie executăm proiectarea și sculele necesare presării pieselor comandate.

Intreprinderea „NICOVALA”

Fabrică de utilaje și piese de schimb
SIGHIȘOARA

EXECUTĂ:

- Reparații capitale și mijlocii la instalații mecanice sub presiune (cazane de aburi și recipiente) de orice mărimi și presiune nominală.
- Piese de schimb pentru utilajele din industria textilă și ușoară.
- Robineți de aburi cu ventil de la 1/2—2Φ
- Piese brute turnate din fontă.
- Utilaje pentru industria textilă și alimentară, articole casnice, sticlă, pielăre și cauciuc.

Cereți imprimaturile:

- LUDMILA ȘTEFANIA
- INDIAN CAROLINA
- DIFTINĂ (uni și imprimată)

produse de
INTREPRINDERILE
TEXTILE
GALAȚI

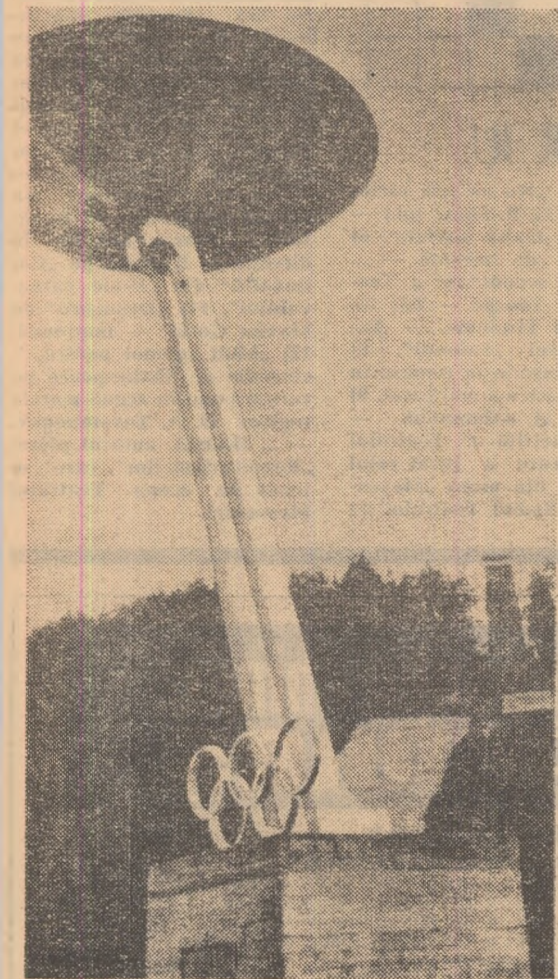

In preajma Olimpiadei albe

Flacăra tradițională a celei de-a IX-a ediții a Jocurilor olimpice de iarnă va fi aprinsă la 29 ianuarie în cupa care se înalță ca o gigantică floare de piatră în vârful muntelui Bergisel.

La poalele trambulinei mari, din tri-

Aici se va aprinde, la 29 ianuarie 1964, flacăra olimpică...

bunele stadionului „Bergisel” complet refăcut și modernizat, 60 000 de spectatori vor aplauda marșul solemn al echipelor țărilor participante la olimpiada albă: Austria, U.R.S.S., R.D.G., Polonia, Cehoslovacia, Iugoslavia, Bulgaria, Ungaria, S.U.A., Canada, Anglia, Finlanda, Noua Zeelandă, Suedia, Norvegia, Islanda, Australia, R.F.G., Lichtenstein, Franța, Argentina, Italia, România, Spania, Belgia, Danemarca, Olanda, Grecia, Chili, Japonia, Coreea, Iran, Turcia și Elveția.

Parada reprezentativelor naționale se va desfășura în acordurile fanfarelor și orchestrelor de suflători tiroleze, iar munții care prind ca într-o cingătoare Innsbruck-ul, vor răspunde cu sunetele repetate ale ecoului.

Sint țări al căror specific național se înfrunchează deosebit de expresiv într-o anumită disciplină sportivă. Austria este un imens stadion al sportului cu schiuri. Cetățenii acestei țări îmbracă schiurile de cum învață să facă primii pași. Dacă la Innsbruck cineva vrea să-și exprime disprețul față de altcineva, spune: „Nu știe nici să scrie, nici să schieze!”

Trebuie să recunoaștem că maestrul austriec al schiului posedă la perfecție tehnica „alergărilor”, dacă putem spune așa, pe pantele amenajate ale Alpilor. Austria și-a consolidat poziția de frunte la slalom și coborîre vitează. Ea are la activul său cel mai mare număr de medalii de aur cucerite la întrecerile de slalom și coborîre. Numai la campionatul mondial de la Chamonix din 1963, schiorii austrieci au cucerit șase din cele opt medalii de aur!

Lista celor mai buni coborîtori din lume are în frunte pe austriacul Egon Zimmermann, iar la femei — trioul austriac Kristl Haas, Traudl Höcher și Edith Zimmermann. La slalom, schiorii austrieci luată în ansamblu cedează doar în fața rivalilor lor francezi, deși campionul austriac Pepi Stiegler împarte primele trei locuri pe lista celor mai buni o sută de slalomisti din lume cu colegii săi francezi, François Bonlieu și Guy Peria. Locul întâi și trei printre cele mai bune 47 slalomiste din lume îl ocupă austriecele Marianne Jean și Traudl Höcher. La slalom uriaș conduce austriacul Gerhardt Henning, cu toate că pe echipe schiorii austrieci sînt depășiiți de sportivii din R.F.G. și Franța.

Visul cel mai drag al fiecărui slalo-

mist și coborîtor austriac este să repete performanța compatriotului lor, cunoscutul erou al Jocurilor olimpice de la Cortina d'Ampezzo, Toni Seiler. După opinia unor zăriști sportivi austrieci, Toni nu poate fi egalat: în doi ani el a cucerit șapte medalii de aur.

De altfel, trebuie spus că legendarul Toni Seiler face parte acum din categoria stelelor de mult apuse. Raze de aur și argint răspîndesc numai trofeele lui sportive în compania cărora apare deseori pe ecranele televiziunii comerciale austriece.

Amatorii sporturilor de iarnă din Austria așteaptă cu viu interes sosirea sportivilor sovietici la Innsbruck.

Bătălia principală se va da la Seefeld, localitate situată la o distanță de 25 kilometri de Innsbruck și la o înălțime de 1180 metri deasupra nivelului mării.

După turneul preolimpic din 1963 experții au ajuns la părerea unanimă că istoria Jocurilor olimpice de iarnă încă nu cunoaște un traseu atât de dificil, ca cel de la Innsbruck. Singurul lucru care compensează într-o oarecare măsură greutatea naturală este construirea, pentru prima dată, a două piri paralele pe întreaga distanță, astfel încît sportivii nu vor fi siliți să coboare pe porțiuni neamenajate.

Reconstruirea prilejuită de olimpiadă a Innsbruckului a schimbat esențial înfățișarea acestei vechi capitale a Tirolului. Complexe sportive — cum sînt stadionul olimpic, satul

olimpic, stadionul „Bergisel” — construite după ultimul cuvînt al tehnicii și arhitecturii îi sporesc farmecul.

Am cutreierat întreaga arenă olimpică, am cercetat cu atenție toate construcțiile sportive pentru care s-a cheltuit, după date preliminare, un miliard de șilingi și am ajuns la concluzia că la Innsbruck există toate șansele de a se obține noi recorduri olimpice.

V. Menșikov

Siluate

de iarnă

Dacă nu vrei să rămîneți în urma modei, nu uitați că în 1964: Hainele bărbătești sînt ceva mai lungi. Reverele hainelor la un rînd de nasturi sînt de cinci centimetri iar ale celor la două rînduri de opt centimetri. Pantaloni sînt înguști atît pe șolduri cit și pe toată lungimea lor. Jos măsoară de la 20 la 23 centimetri. Silueta feminină păstrează linia taliei naturală sau ușor ridicată.

Moda de iarnă 1964 nu aduce schimbări „revoluționare”. Silueta rămîne aceeași, doar accesoriile aduc o notă de varietate. Ca de obicei, un rol important revine culorilor.

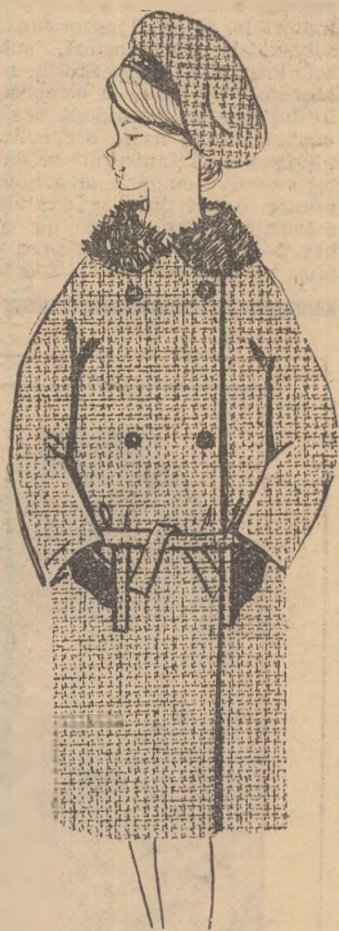
Gama de nuanțe aurii, ca frunzele de toamnă, propusă de moda anului trecut, devine și mai caldă. Se poartă foarte mult tonurile maro. Modern este și albul, în nuanțele sale naturale: culoarea coajei de ou, a pinzei nealbite. Linia roșie a spectrului a fost descompusă de făuritorii modei în patru tonuri: nuanța vinului roșu, roșul violet, roșul aprins și roșul stins. Redevin moderne culorile sfecei și pătlăgelei vinete.

În ansamblurile de seară predomină imbinarea de negru cu alb, verdele de smarald și albastrul de safir. Nu și-au pierdut popularitatea nici mătasurile strălucitoare.

Silueta feminină se caracterizează prin forma naturală, ușor rotunjită a umerilor și linia taliei vag conturată. Fusta este dreaptă sau ușor evazată, ea trebuie să acopere genunchiul.

Îmbrăcămintea masculină a devenit mai ușoară și mai variată. Atît hainele cit și paltoanele au linia umerilor căzută. Minecele nu sînt largi, dar destul de lejere. Lățimea vestoanelor în dreptul pieptului și spatelui trebuie să corespundă siluetei. Aceasta nu este îngustată, dar nici prea lărgită. Paltoanele și vestoanele se poartă mai mult la un rînd de nasturi.

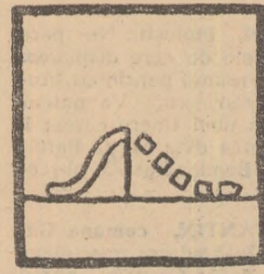
A. Viaznikova

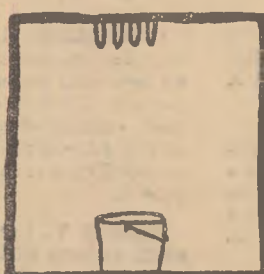
Palton sport, la două rînduri de nasturi, cu talia ușor coborîrită, marcată de un cordon.

Ce reprezintă desenele?

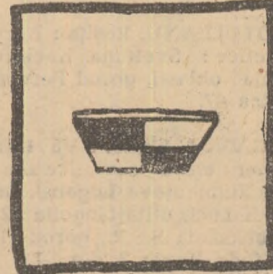
Nu încercați să ghiciți făcînd raționamente logice, căutînd argumente și temeuri. Răspunsurile vor fi neașteptate. Dar nu și ilogice. Căci fiecare desen își are o logică proprie — comică și paradoxală.

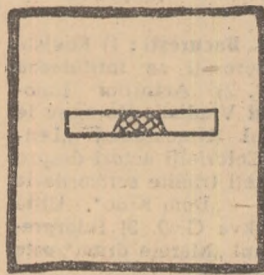
Un vierme care trece peste un brîc.

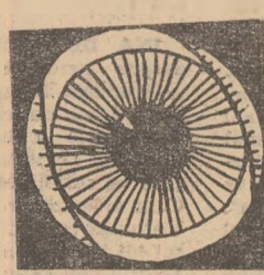
O vacă înaltă.

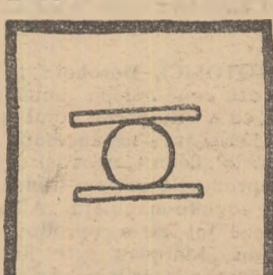
Tablă pentru șahisti începători.

Iurnul Eiffel văzut prin deschizătura unei cutii de scrisori.

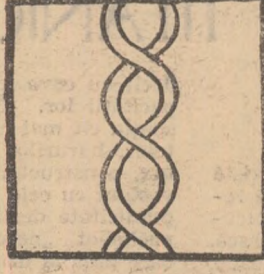
Pasteur la prima dată pe bîi pentru a văzut microscop.

Sandvici cu roșie, făcut de un diletanț.

Asa îl vede soția pe soț în timpul mesei.

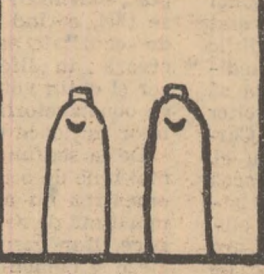
Doi serpi proști, ferm convingși că urcă pe trunchiul unui copac.

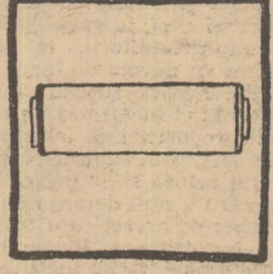
Un briceag scump.

Citui unii stînt care a înghitit un receptor de telefon.

Cea mai frumoasă fată din Turcia însoțită de cea mai uriașă prietenă a ei.

Un acordeon spălat și călcat.

(Din „Nedelea”)